

FÂNTÂNILE DIN AȘEZAREA MEDIEVALĂ DE LA ȘIBOT (JUD. ALBA)

ANDRA SAMSON*

Keywords: wells, Șibot *Câmpul Pâinii*, medieval rural settlement, pottery, metal objects, XVth century.

Abstract: The Medieval settlement from Șibot *Câmpul Pâinii* was investigated in 2012, as part of a rescue excavation for the A1 Motorway (Orăștie – Sebeș segment). The area is very rich in archaeological sites. The presence of a medieval settlement dating from the 15th century and destroyed during the battle from 13th of October 1479 was confirmed in this area. The paper presents the analysis of a large number of some lesser known archaeological features, namely the 21 wells excavated at the site. The data presented in this paper completes the general image of the site and of the everyday life during the Middle Ages.

Mots-clés : Șibot *Câmpul Pâinii*, village médiéval, alimentation en eau, puits, céramique, instrumentum métallique, XVe siècle.

Résumé : Le site médiéval de Șibot *Câmpul Pâinii* a été l'objet en 2012 d'une campagne de fouilles de sauvetage en liaison avec la construction de l'autoroute 1 Orăștie – Sibiu, tronçon Orăștie – Sebeș. Dans cette zone, riche en vestiges archéologiques, on a identifié un village médiéval du XVe siècle, détruit lors de la bataille du 13 octobre 1479. L'article présente les résultats d'une étude portant sur un nombre important de complexes archéologiques peu connus, consistant en 21 puits appareillés. Les données obtenues complètent l'image générale du site et de la vie quotidienne au Moyen-Âge.

Situl medieval de la Șibot (punct *Cânepiște*) a fost semnalat în cadrul campaniei de diagnostic arheologic desfășurate în toamna anului 2011, în cadrul Proiectului Național de Cercetare *Autostrada*, realizate de o echipă de arheologi de la Muzeul Național de Istorie a României (MNIR), coordonată de dr. Paul Damian. Date preliminare despre micro-zona în care se află amplasat situl au fost colectate ca parte a evaluării teoretice din aceeași perioadă¹.

Cercetările arheologice cu caracter preventiv², efectuate în primăvara și vara anului 2012, au confirmat prezența potențialului arheologic semnalat anterior. Din cei 34713 mp cercetați exhaustiv pe suprafața Autostrăzii 1 Orăștie – Sibiu, tronson Orăștie – Sebeș, au fost identificate și investigate 300 de complexe arheologice³. Suprafața însumează traseul autostrăzii și devierea, prin construirea unui pod, a DN7, ambele lucrări de infrastructură rutieră afectând situl medieval⁴ (Fig. 1).

Așezarea medievală cercetată se află între localitățile Sebeș și Orăștie, în apropiere de actualul sat Șibot (jud. Alba), pe malul stâng al râului Cugir, aproape de vărsarea acestuia în râul Mureș.

Localitatea Șibot este atestată documentar pentru prima dată în 1330, sub denumirea *Kunyrthu*⁵, și mai apoi, între 1332–1338, sub forma *Kunertu*. Impresiile de călătorie ale lui Nicolaus Olahus relatează în anii 1536–1537 că „Lângă orașul Orăștie [...] se află la o milă mai spre nord un sat care se numește al Pâinei [Kenyér]. Alături de el se întinde câmpia cu același nume [...]”⁶.

² Cercetarea arheologică preventivă pe traseul viitoarei autostrăzi A1 Orăștie – Sibiu, Lot 1 Orăștie – Sebeș (km 0 → km 24 + 100) a fost efectuată de Muzeul Național de Istorie a României.

³ Damian *et alii* 2013.

⁴ Cercetările au fost întreprinse de către o echipă de arheologi din cadrul MNIR (P. Damian, A. Samson, I. Ene, M. G. Vasile, M. Streinu, S. E. I. Ene, M. Duca) și MCDR (subcontractant al MNIR: C. Bodo, G. Băeștean).

⁵ Szeredai 1791, p. 34 (*Kunyrthu*); Kemény 1836, p. 79 (*Kunyrthu*); Marienburg 1867, p. 288; Amlacher 1879, p. 174; Zimmermann, Werner 1892, p. 433; Dörner 2003, p. 23–24, nr. 23, Popa 2011, p. 648–649.

⁶ *Călători străini* 1968, p. 492–493.

¹ Damian *et alii* 2012.

* Muzeul Național de Istorie a României, București, andrasamson@gmail.com.

Cel mai important eveniment istoric petrecut pe actualul teritoriu al localității Șibot se leagă de lupta purtată împotriva turcilor în vremea regelui Mathias Corvin. Evenimentul este cunoscut sub numele de „*Bătălia de la Câmpul Pâinii*” (13 octombrie 1479), avându-l ca principal erou pe Paul Kineszi, comitele de atunci al Timișoarei⁷.

Lupta s-a dat pe câmpia dintre malul stâng al Mureșului și confluența Cugirului cu acesta. Din punct de vedere strategic, alegerea locului bătăliei a fost inspirată – în zona hotarului estic al localității Șibot, imediat după trecerea pe malul drept al apei Cugirului, cursul Mureșului se îngustează brusc – dispunerea trupelor creștine impunând astfel adversarului un câmp limitat de desfășurare. Așadar, poziționarea celor două oștiri s-a făcut în funcție de configurația terenului din acea perioadă, vatra satului medieval Șibot situându-se între cele două linii⁸. Victoria a revenit forțelor creștine, după bătălie, pe câmpul de luptă fiind ridicate mausoleul lui Mathias Corvin și capela lui István Báthory⁹.

La trei secole după celebra bătălie, pe o hartă iosefină (secolul al XVIII-lea), vatra Șibotului ne apare pe locul celei actuale, în stânga gurii de vărsare a râului Cugir în Mureș¹⁰. Dispunerea loturilor și a caselor, de-a lungul unui drum paralel cu Mureșul, confirmă tradiția orientării străzilor în vechime¹¹.

În situl medieval de la Șibot au fost identificate șapte niveluri stratigrafice generale.

1 – pământ negru-vegetal, afănat, reprezentând stratul de arătură actual, situat la actualul nivel de călcare; de la cota 0 până la -0,30/0,40 m.

2 – pământ de culoare cenușie cu pigmenți de cărbune, atribuit sfârșitului de secol XV, nivel arheologic ce conține materiale arheologice (pinteni, vârfuri de săgeți, fragmente de lame de săbii și cuțite), ușor deranjat de lucrările arheologice; situat de la cota de -0,30 m/-0,40 m până la -0,60 m.

3 – nivel arheologic ce conține fragmente ceramice, oase de animal, cărămidă, pietre; este omogen, de culoare brun-închisă, databil în secolele XIV–XV, variază între -0,40/1,20 m.

4 – nivel arheologic de culoare brun, lutos, cu fragmente ceramice și oase de animale, atribuit secolelor XII–XIII ce variază între -0,80 m și -1,70 m.

5 – nivel de steril, conține urme de oxizi feroși naturali, de culoare negru-brun, între -1,10/1,90 m.

6 – nivel cu sediment galben lutos, reprezentat printr-o argilă siltică.

7 – nivel cu pietre și pietriș, balast de râu, între -1,90/2,40 m.

Complexele medievale sunt identificate imediat sub nivelul de arătură, stratigrafia fiind relativ omogenă pe toată suprafața sitului. Majoritatea acestora, respectiv cele de epocă medievală de secol XV, sunt surprinse în nivelul 3, fiind și cele mai numeroase. Mai puțin numeroase sunt complexele surprinse în nivelul 4, atribuite secolelor XII–XIII.

Pentru o descriere preliminară, putem spune că descoperirile din cadrul sitului medieval de la Șibot *Cânepiște* se încadrează în categoria structurilor de habitat rural, încadrabile în trei perioade cronologice.

Astfel, primul orizont de locuire aparține secolelor XII–XIII. Acesta este reprezentat de o serie de gropi menajere și locuințe semiadâncite, specifice perioadei. Materialul arheologic descoperit în acest context este abundent, constând din fragmente de vase borcan cu decor în valuri incizat cu pieptenele, fragmente de căldări de lut, precum și pinteni cu spin.

Al doilea orizont de locuire este reprezentat de așezarea databilă în secolele XIV–XV, precum și de nivelul de incendiere atribuit bătăliei din anul 1479. Acestui orizont îi aparțin locuințe semiadâncite, locuințe cu bază de piatră, cuptoare menajere, numeroase fântâni și gropi menajere, precum și drumul ce străbate pe întreaga lungime satul medieval. Artefactele descoperite sunt extrem de numeroase, mergând de la o bogată varietate de fragmente ceramice, până la numeroase unelte agricole (seceri, brăzdare de plug, topoare), cuțite de uz casnic, cuie și piroane, fusaiole, oase de animale prelucrate. În acest context, amintim descoperirile de: pinteni de călărie, vârfuri de săgeți, săbii de luptă etc., precum și numeroase oase umane răvășite, care prezintă urme de violență.

Cel de-al treilea orizont de locuire constă în câteva urme de locuințe (lutuilele unor podele), atribuite etapei post-bătălie. Au fost surprinse în nivelul 2, imediat sub stratul vegetal, din această cauză fiind puternic afectate de lucrările agricole. Materialele arheologice de aici sunt reprezentate prin fragmente ceramice.

Între cele 300 de complexe arheologice cercetate exhaustiv, se aflau și 21 de fântâni – toate

⁷ Popa 2011, p. 441.

⁸ Popa 2010, p. 285, fig. 3 și p. 290, fig. 6.

⁹ Astăzi, cele două monumente au dispărut.

¹⁰ AKGS, cota: B IX a, folia 185.

¹¹ Popa 2011, p. 441.

aparţinând orizontului 2 de locuire (Fig. 2). Asupra acestora şi a materialelor recoltate din ele mă voi opri în cele ce urmează¹².

Cpl. 8, fântână, S2, SA2

Ad de conturare -0,30 m; Ad internă -1,40 m; D exterior 1,60 m; D interior 0,90 m. Pereţii sunt din bolovani de râu. Inventar: fragmente ceramice, obiecte de metal.

1. Vârf de săgeată, de fier, SA2, 1, cpl. 8; L = 10,7 cm, Gr = 1 cm; întreg, cu tub de înmănuşare şi partea activă triunghiulară (Fig. 4/j).

2. Scară de şa, de fier SA2, 24, cpl. 8; L = 16 cm, l = 12 cm; întreagă; trapezoidală, cu ochi oval alungit de prindere a trăgătorilor (Fig. 4/p).

3. Cuţit de fier, SA2, cpl. 8; 1963; Lp = 12,1 cm, l = 1,8 cm, Gr tăiş = 0,2 cm; fragmentar; dimensiuni medii, cu lama foliformă, ascuţită pe o singură parte; starea de conservare este precară, puternic corodat; se păstrează pedunculul de prindere în plăsele, rectangular în secţiune (Fig. 4/m).

4. Piron de fier, SA2, cpl. 8, 1963; Lp = 13,6 cm, Gr = 0,8 cm; rectangular în secţiune; se păstrează doar corpul; puternic corodat (Fig. 4/o).

5. Cui de fier, SA2, cpl. 8, 1963; L = 7,4 cm, Gr = 1,3 cm; rectangular în secţiune; îi lipseşte capul (Fig. 4/n).

6. Potcoavă de fier, SA2, cpl. 8, 1963; Lp = 14 cm, l = 7 cm, Gr = 0,5 cm; braţul potcoavei este puternic arcuit, rectangular în secţiune; puternic corodată (Fig. 4/k).

7. Buterolă de fier, SA2, cpl. 8; 1963; L = 5 cm; secţiune ovală, D = 1,7×0,5 cm; formă aproximativ triunghiulară; puternic corodată (Fig. 4/l).

8. Ulcior, SA2, cpl. 8; 1961; H = 25 cm, D fund = 11,4 cm, D burtă = 18,6 cm; întregibil (îi lipseşte doar buza); pastă fină; fără toartă, în zona gâtului are patru găuri pe câte două şiruri paralele; pe gât şi umeri, precum şi în partea de jos a burţii prezintă caneluri; ardere oxidantă, culoare cărămiziu-vineţie (Fig. 3/j).

9. Oală; SA2; cpl. 8; 1960; D = 14 cm; Hp = 4 cm; buză, evazată în exterior; pastă fină cu mica; arsă reducător, culoare cenuşie (Fig. 3/f).

10. Oală; SA2; cpl. 8; 1960; D = 13 cm; Hp = 5,4 cm; buză, evazată spre exterior, umerii proeminenţi prezintă şapte rânduri de striatii; pastă fină cu mica; arsă oxidant, puternic arsă secundar, culoare cărămizie (Fig. 3/g).

11. Oală; SA2; cpl. 8; 1960; D = 16 cm; Hp = 3 cm; buză, dreaptă spre exterior; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie.

12. Oală; SA2; cpl. 8; 1960; D = 13 cm; Hp = 5,4 cm; buză, evazată spre exterior, are o şanţuire, umerii prezintă striatii; pastă fină cu mica; arsă oxidant; puternic arsă secundar, culoare cărămizie.

13. Cană; SA2; cpl. 8; 1960; D = 7 cm; Hp = 3 cm; fund; pastă fină cu mică; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 4/d).

14. Cană; SA2; cpl. 8; 1960; D = 10 cm; Hp = 2,5 cm; buză, evazată spre exterior; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare galben-cărămizie.

15. Oală; SA2; cpl. 8; 1960; D = 12 cm; Hp = 3 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler cu dublă şanţuire; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie.

16. Oală; SA2; cpl. 8; 1960; D = 12 cm; Hp = 2,3 cm; buză, evazată spre exterior; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie.

17. Oală; SA2; cpl. 8; 1960; D = 13 cm; Hp = 2 cm; buză, evazată spre interior; pastă fină cu mica; arsă oxidant; puternic arsă secundar, culoare cărămizie.

18. Oală; SA2; cpl. 8; 1960; D = 10 cm; Hp = 3,4 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie.

19. Oală; SA2; cpl. 8; 1960; D = 11 cm; Hp = 5,5 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler; are striatii pe umeri; pastă fină cu mica; arsă oxidant; puternic arsă secundar, culoare cărămizie (Fig. 3/h).

20. Oală; SA2; cpl. 8; 1960; D = 10 cm; Hp = 2 cm; fund, evazat spre exterior; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie; semn în relief o cruce în cerc (Fig. 4/h).

21. Oală; SA2; cpl. 8; 1960; D = 14 cm; Hp = 2,3 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 3/a).

22. Oală; SA2; cpl. 8; 1960; D = 14 cm; Hp = 3 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 3/b).

23. Oală; SA2; cpl. 8; 1960; D = 16 cm; Hp = 2 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie.

24. Oală; SA2; cpl. 8; 1960; D = 13 cm; Hp = 2,8 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie.

25. Oală; SA2; cpl. 8; 1960; D = 13 cm; Hp = 2,4 cm; buză, dreaptă spre exterior, formează un guler; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 3/i).

26. Oală; SA2; cpl. 8; 1960; D = 9 cm; Hp = 3 cm; fund; pastă semifină; arsă oxidant, culoare cărămizie.

27. Oală; SA2; cpl. 8; 1960; D = 13 cm; Hp = 2,5 cm; fund; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie.

28. Oală; SA2; cpl. 8; 1960; D = 9 cm; Hp = 2,5 cm; fund; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 4/e).

29. Oală; SA2; cpl. 8; 1960; D = 28 cm; Hp = 6 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie; decor cu roţiţa (Fig. 3/c).

30. Oală; SA2; cpl. 8; 1960; D = 28 cm; Hp = 3,5 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler, buza este proeminentă şi prezintă decor cu roţiţa; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 3/d).

31. Cană; SA2; cpl. 8; 25; D = 7 cm; Hp = 2,8 cm; fund, evazat spre exterior; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 4/g).

32. Oală; SA2; cpl. 8; 25; D = 16 cm; Hp = 2 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 4/f).

33. Capac; SA2; cpl. 8; 25; D = 7 cm; Hp = 3 cm; are caneluri pe buză, pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 3/e).

34. Fragment de sticlă; SA2, cpl. 8, 281; D = 7 cm; Hp = 1,5 cm, fund de vas (Gr 1 cm), colţuri rotunjite; transparent; culoare lila (Fig. 4/i).

¹² Catalogul prezentat pentru fiecare complex este structurat în următoarea ordine: tip obiect, context arheologic, număr de inventar provizoriu, dimensiuni, descriere obiect, decor, descriere material, ilustraţie (au fost ilustrate grafic cele mai reprezentative piese din catalog). Au fost utilizate următoarele abrevieri: Ad = adâncime; D = diametrul fragmentului / vasului / a capului de piron, Gr = grosime, H = înălţime, L = lungime, l = lăţime, p = păstrată.

Cpl. 29, fântână, SA1

Ad de conturare -0,40 m; Ad internă -1,60 m; D exterior 2,30 m; D interior 1,00 m. Pereții sunt din lespezi de râu. Inventar: fragmente ceramice.

1. Ulcior; SA1, cpl. 29; 68; Hp = 8 cm, lp = 7 cm; gâtul și umerii; decor cu roțița pe gât, pe umeri trei caneluri; pastă fină; arsă reducător, culoare cenușie; suprafața lustruită (Fig. 5/b).

2. Ulcior; SA1, cpl. 29; 68; D = 7 cm, Hp = 4 cm; fund, evazat spre exterior; pastă fină, din caolin; arsă oxidant (Fig. 5/i).

3. Cană; SA1, cpl. 29; 68; Hp = 3 cm, lp = 3,5 cm, Gr = 0,5 cm; burta de unde se prinde de toartă; pastă fină; arsă oxidant; smălțuită pe interior cu smălț verde (Fig. 5/d).

4. Cană; SA1, cpl. 29; 68; Hp = 3 cm, lp = 2 cm, Gr = 0,5 cm; fund; pastă fină; arsă oxidant; smălțuită pe interior cu smălț verde; puternic arsă secundar (Fig. 5/c).

5. Cană; SA1, cpl. 29; 68; D = 8 cm, Hp = 1,3 cm, Gr = 0,3 cm; fund; pastă fină; arsă oxidant; smălțuită pe interior.

6. Oală; SA1; cpl. 29; 68; D = 14 cm; Hp = 2 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie; puternic arsă secundar (Fig. 5/e).

7. Oală; SA1; cpl. 29; 68; D = 12 cm; Hp = 2 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler cu două rânduri de striatii; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie, puternic arsă secundar (Fig. 5/g).

8. Oală; SA1; cpl. 29; 68; D = 16 cm; Hp = 2,5 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie, puternic arsă secundar.

9. Ulcior; SA1; cpl. 29; 68; D = 14 cm; Hp = 3 cm; toartă, ovală în secțiune, are o canelură pe mijloc; fragmentul din zona gâtului ulciorului; are un orificiu în secțiune; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie.

10. Oală; SA1; cpl. 29; 68; D = 11 cm; Hp = 4 cm; fund, evazat spre exterior; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie; puternic arsă secundar (Fig. 5/h).

11. Cană; SA1; cpl. 29; 68; D = 8 cm; Hp = 3 cm; buză, înaltă, evazată spre exterior, are cinci caneluri, fiecare dintre acestea fiind decorate cu roțița dințată; pastă fină cu mica; arsă reducător, culoare cenușie; puternic arsă secundar (Fig. 5/f).

12. Oală; SA1; cpl. 29; 68; D = 8 cm; Hp = 3 cm; fund, evazat spre exterior; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie.

Cpl. 37, fântână, SA2

Ad de conturare -0,40 m; Ad internă -1,65 m; D exterior 1,20 m; D interior 0,70 m. Pereții sunt din lespezi de râu rectangulare, spre bază îngustându-se. Inventar: fragmente ceramice, obiecte din corn de animal, oase de animale.

1. Cui de fier; SA2, Cpl. 37; 1928; L = 6 cm, Gr = 1,5 cm; corpul este rectangular în secțiune; stare de conservare precară (Fig. 6/o).

2. Cui de fier; SA2, Cpl. 37; 1928; L = 5 cm, Gr = 0,5 cm; corpul este rectangular în secțiune; stare de conservare precară (Fig. 6/p).

3. Cui de fier; SA2, Cpl. 37; 1928; L = 5,1 cm, Gr = 0,4 cm; corpul este rectangular în secțiune, la unul din capete este îndoit; stare de conservare precară (Fig. 6/r).

4. Plăsea de os; SA2, Cpl. 37; 1927; L = 5 cm, l = 0,7 cm, gr = 0,2 cm; rectangulară în secțiune, se păstrează capătul dinspre exterior, rotunjit; are două orificii de prindere pe cuțit (Fig. 6/s).

5. Obiect din corn; SA2, Cpl. 37; 1926; L = 20 cm, D maxim = 2 cm; corn de cervideu, vârful este șlefuit, în capătul celălalt are un orificiu. Probabil obiectul era folosit la agățarea unui ulcior pe stâlpii de lemn ai fântânii (Fig. 6/ș).

6. Oală; SA2; cpl. 37; 1917; D = 8 cm; Hp = 4,5 cm; fund; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămiziu-gălbui (Fig. 6/g).

7. Oală; SA2; cpl. 37; 1917; D = 8 cm; Hp = 2,5 cm; fund; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămiziu-gălbui.

8. Oală; SA2; cpl. 37; 1917; D = 7,5 cm; Hp = 2,5 cm; fund; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămiziu-gălbui.

9. Ulcior; SA2; cpl. 37; 1917; D = 10 cm; Hp = 7 cm; fund; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie.

10. Oală; SA2; cpl. 37; 1917; D = 7,5 cm; Hp = 1,5 cm; fund; pastă fină cu mica; arsă oxidant; arsă secundar, culoare cărămizie.

11. Oală; SA2; cpl. 37; 1917; D = 11 cm; Hp = 8,5 cm; buză; pastă fină cu mica; arsă reducător, culoare cenușie (Fig. 6/m).

12. Oală; SA2; cpl. 37; 1917; D = 10 cm; Hp = 3 cm; fund; pastă fină cu mica; arsă oxidant; puternic arsă secundar, culoare cărămiziu-gălbui (Fig. 6/i).

13. Oală; SA2; cpl. 37; 1917; D = 18 cm; Hp = 1,5 cm; buză, evazată; pastă fină cu mica; arsă oxidant; puternic arsă secundar, culoare cărămizie.

14. Oală; SA2; cpl. 37; 1917; D = 18 cm; Hp = 2,5 cm; buză, evazată; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie.

15. Oală; SA2; cpl. 37; 1917; D = 22 cm; Hp = 4,5 cm; buză; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare roșie-cărămizie.

16. Oală; SA2; cpl. 37; 1917; D buză = 18 cm; D fund = 7 cm, Hp = 15,5 cm; întregibilă; buza evazată, în exterior formează un guler cu dublă șanțuire; pe umeri are caneluri; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămiziu-gălbui.

17. Oală; SA2; cpl. 37; 1917; D buză = 14 cm; D fund = 10 cm, Hp = 22 cm; întregibilă; buza este ușor evazată, în exterior formează un guler cu o șanțuire proeminentă, are patru caneluri pe gât; pastă fină cu mica; arsă reducător, culoare gri-cenușie; puternice urme de ardere secundară (Fig. 6/b).

18. Oală; SA2; cpl. 37; 1917; D = 18 cm; Hp = 6 cm; buză; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie.

19. Cană; SA2; cpl. 37; 1917; D = 6 cm; Hp = 3,5 cm; fund; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 6/f).

20. Ulcior; SA2; cpl. 37; 1917; D = 8 cm; Hp = 4,5 cm; buză, ușor evazată, de sub buză pornesc trei caneluri; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 6/e).

21. Ulcior; SA2; cpl. 37; 1917; Lp = 8,2 cm; lp = 3,7 cm; toartă, plată; pastă caolin, semifină; culoare alb-gălbui; pe fiecare margine are câte o șanțuire (Fig. 6/d).

Cpl. 59, fântână, SA4

Ad la conturare -0,30 m; Ad internă -1,88 m; D gură exterior 2,14 m; D gură interior 1,13 m; D bază la interior 0,75 m. Pereții sunt din bolovani de râu și lespezi de râu. Inventar: fragmente ceramice, oase de animale, obiecte de metal printre care o sabie fragmentară.

1. Cataramă de fier; SA4; cpl. 59; 608; L = 3,1 cm, l = 2,8 cm, gr = 0,4 cm; rotundă; stare de conservare precară.

2. Inel de fier; SA4; cpl. 59; 491; D exterior = 13,2 cm, D interior = 8,2 cm, l = 2,9 cm, gr = 1,7 cm; probabil de la sistemul de extragere a apei din fântână, rectangular în secțiune; stare de conservare precară.

3. Inel de fier; SA4; cpl. 59; 490; D exterior = 13,5 cm, D interior = 8,8 cm, l = 2 cm, gr = 1 cm; probabil de la sistemul de extragere a apei din fântână; rectangular în secţiune; stare de conservare precară (Fig. 7/k).

4. Scoabă de fier; SA4; cpl. 59; 499; L = 6,5 cm, gr = 0,5 cm; rectangulară în secţiune, corpul este îndoit, rectangular; stare de conservare precară (Fig. 7/m).

5. Scoabă de fier; SA4; cpl. 59; 499; L = 6,5 cm, gr = 0,5 cm; rectangulară în secţiune, corpul este îndoit, rectangular; stare de conservare precară (Fig. 7/n).

6. Piron de fier; SA4; cpl. 59; 499; Lp = 8,3 cm, gr = 0,7 cm; fragment, îi lipseşte capul, rectangular în secţiune; stare de conservare precară (Fig. 7/o).

7. Piron de fier; SA4; cpl. 59; 499; Lp = 11,3 cm, gr = 1 cm; fragment, îi lipseşte capul, rectangular în secţiune; stare de conservare precară (Fig. 7/l).

8. Oală; SA4; cpl. 59; 500; D = 18 cm; Hp = 2,5 cm, gr = 0,8 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler, rotunjită; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă (Fig. 7/b).

9. Cană; SA4; cpl. 59; 500; D = 11 cm; Hp = 1,5 cm, gr = 0,3 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită; pastă semifină cu mica; arsă oxidant; puternic arsă secundar, culoare cărămidă (Fig. 7/e).

10. Oală; SA4; cpl. 59; 500; D = 11 cm; Hp = 3 cm, gr = 0,4 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită; pastă semifină cu mica; arsă oxidant; puternic arsă secundar, culoare cărămidă (Fig. 7/f).

11. Oală; SA4; cpl. 59; 500; D = 15 cm; Hp = 2,5 cm, gr = 0,4 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită; pe interior are două caneluri; pastă semifină cu mica; arsă oxidant; puternic arsă secundar, culoare cărămidă (Fig. 7/g).

12. Oală; SA4; cpl. 59; 500; D = 15 cm; Hp = 1,5 cm, gr = 0,4 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită; are o canelură pe buză; pastă semifină cu mica; arsă oxidant; puternic arsă secundar, culoare cărămidă (Fig. 7/h).

13. Oală; SA4; cpl. 59; 500; D = 15 cm; Hp = 3 cm, gr = 0,3 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită; are o canelură pe buză; pastă semifină cu mica; arsă oxidant; puternic arsă secundar, culoare cărămidă (Fig. 7/i).

14. Oală; SA4; cpl. 59; 500; D = 17 cm; Hp = 4,5 cm, gr = 0,5 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită; are o canelură pe buză; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă.

15. Uciur; SA4; cpl. 59; 497; Lp = 5 cm; l = 3,2 cm, gr = 1,8 cm; toartă, ovală în secţiune; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă.

16. Cană; SA4; cpl. 59; 497; Lp = 3,2 cm; l = 1,5 cm, gr = 0,5 cm; toartă, plată, ovală în secţiune; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă (Fig. 7/d).

17. Cană; SA4; cpl. 59; 497; Lp = 2,5 cm; l = 1,4 cm, gr = 0,5 cm; toartă, plată, ovală în secţiune; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă.

18. Oală; SA4; cpl. 59; 497; D = 14 cm; Hp = 2 cm, gr = 0,5 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă (Fig. 7/c).

Cpl. 64, fântână, SA4

Ad de conturare -0,40 m; Ad internă -1,40 m; D exterior 1,93 m; Gr perete 0,55 m. Pereţii sunt din bolovani de râu, baza fiind marcată cu bolovani de mari dimensiuni. Inventar: fragmente ceramice, fragmente de cărămidă, oase de animale.

1. Oală; SA4; cpl. 64; 401; D = 13 cm; Hp = 2 cm, gr = 0,4 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă (Fig. 8/b).

2. Oală, SA4; cpl. 64; 401; D = 11 cm; Hp = 2 cm, gr = 0,5 cm; fund, evazată spre exterior; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă (Fig. 8/c).

3. Oală, SA4; cpl. 64; 401; D = 12 cm; Hp = 5 cm, gr = 0,5 cm; fund, evazată spre exterior; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă (Fig. 8/d).

Cpl. 68A, fântână, SA4

Ad de conturare -1,19 m; Ad internă -1,35 m. Pereţii sunt din pietre de râu; jumătatea de vest a fântânii este dărâmată până la -0,75 m; se îngustează spre fund; D interior 0,70 m. Inventar: fragmente ceramice, oase de animale.

1. Oală; SA4; cpl. 68A; 781; D = 18 cm; Hp = 2,5 cm, gr = 0,5 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare galben-cărămidă, epocă romană (Fig. 9/d).

2. Oală; SA4; cpl. 68A; 781; D = 14 cm; Hp = 3,5 cm, gr = 0,5 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler, rotunjită; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă (Fig. 9/e).

3. Oală; SA4; cpl. 68A; 781; D = 15 cm; Hp = 3,5 cm, gr = 0,5 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler, rotunjită; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă (Fig. 9/f).

4. Oală; SA4; cpl. 68A; 781; D = 14 cm; Hp = 2 cm, gr = 0,5 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler, rotunjită; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă (Fig. 9/g).

5. Oală; SA4; cpl. 68A; 781; D = 10 cm; Hp = 3 cm, gr = 0,5 cm; fund, evazată spre exterior; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă (Fig. 9/h).

6. Cană; SA4; cpl. 68A; 781; D = 4 cm; Hp = 3,2 cm, gr = 0,4 cm; fund, evazată spre exterior; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă.

7. Cuţit de fier; SA4, cpl. 68A; 783; Lp = 18,3 cm; lp = 2 cm, gr = 0,3 cm; lamă de dimensiuni medii, ascuţită pe o singură parte, triunghiulară în secţiune; puternic corodat (Fig. 9/c).

8. Cui de fier; SA4, cpl. 68A; 1260; Lp = 8 cm, gr = 0,3 cm; rectangular în secţiune, capul este oval (gr = 1 cm); puternic corodat (Fig. 9/b).

Cpl. 84, fântână, SA4

Ad de conturare -0,40 m; Ad internă -1,90 m; D interior 0,64x0,67 m. Pereţii sunt din lespezi de râu. Inventar: fragmente ceramice, oase de animale, un craniu întreg de bovid, lespezi de calcar.

1. Cui de fier; SA4, cpl. 84; 710; L = 7,7 cm, gr = 0,4 cm; rectangular în secţiune, capul este oval (gr = 1,2 cm); puternic corodat (Fig. 10/m).

2. Cană; SA4; cpl. 84; 710; D = 11 cm; Hp = 2 cm, gr = 0,3 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită; pastă semifină cu mica; arsă oxidant; arsă secundar, culoare cărămidă (Fig. 10/d).

3. Cană; SA4; cpl. 84; 710; D = 14 cm; Hp = 2,3 cm, gr = 0,4 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită, are o şanţuire proeminentă sub buză; pastă semifină cu mica; arsă oxidant; arsă secundar, culoare cărămidă (Fig. 10/e).

4. Cană; SA4; cpl. 84; 710; Lp = 7 cm; l = 2 cm, gr = 0,5 cm; toartă, aplatizată, ovală în secţiune, pe mijloc are o canelură; pastă semifină cu mica; arsă oxidant; arsă secundar, culoare cărămidă (Fig. 10/l).

5. Oală; SA4; cpl. 84; 710; D = 13 cm; Hp = 3,5 cm, gr = 0,4 cm; fund, evazată spre exterior; pastă semifină cu mica; arsă oxidant; puternic arsă secundar, culoare cărămidă.

6. Oală; SA4; cpl. 84; 710; D = 15 cm; Hp = 2 cm, gr = 0,4 cm; fund, evazat spre exterior; pastă semifină cu mica; arșă oxidant; puternic arșă secundar, culoare cărămizie.

7. Cahlă-disc; SA4; cpl. 84; 710; D superior = 16,4 cm; H = 1,5 cm, D inferior = 15 cm, gr = 1/0,4 cm; evazată spre exterior, buza rotunjită, fundul plat; arșă oxidant; puternic arșă secundar, culoare cărămizie (Fig. 10/f).

8. Ulcior; SA4; cpl. 84; 710; Lp = 4 cm; l = 2,5 cm, gr = 0,7 cm; toartă, plată, ovală în secțiune; pastă semifină cu mica; arșă oxidant; puternic arșă secundar, culoare cărămizie.

9. Oală; SA4; cpl. 84; 710; D = 15 cm; Hp = 4 cm, gr = 0,4 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler; pastă semifină cu mica; arșă oxidant; puternic arșă secundar, culoare cărămizie (Fig. 10/b).

10. Oală; SA4; cpl. 84; 710; D = 14 cm; Hp = 4 cm, gr = 0,4 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită; pe interior are o șanțuire pentru capac; pastă semifină cu mica; arșă oxidant; puternic arșă secundar, culoare cărămizie (Fig. 10/c).

11. Cană; SA4; cpl. 84; 710; Lp = 5,5 cm; l = 2 cm, gr = 0,8 cm; toartă, aplatizată, ovală în secțiune; pe mijloc are o canelură; pastă semifină cu mica; arșă oxidant; arșă secundar, culoare cărămizie (Fig. 10/k).

12. Oală; SA4; cpl. 84; 710; D gură = 25 cm; H = 12 cm, D fund = 20 cm, gr = 0,5 cm; întregibilă; pastă semifină cu mica; arșă oxidant; arșă secundar, culoare cărămizie (Fig. 10/j).

13. Oală; SA4; cpl. 84; 708; D = 7 cm; Hp = 8 cm, gr = 0,4 cm; fund, evazat spre exterior; pastă semifină cu mica; arșă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 10/i).

14. Oală; SA4; cpl. 84; 708; D = 18 cm; Hp = 4 cm, gr = 0,3 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler; pastă fină cu mica; arșă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 10/g).

15. Oală; SA4; cpl. 84; 708; D = 14 cm; Hp = 1,7 cm, gr = 0,3 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită; pastă fină cu mica; arșă oxidant, culoare cărămizie.

Cpl 91, fântână, SA4

Ad de conturare -0,90 m; Ad internă -1,85 m. D la partea superioară 1,15 m, se îngustează pe măsură ce se adâncește, iar de la -1,35 m devine rectangulară. Pereții sunt din pietre de râu, în partea de vest fiind prăbușiți până la circa -0,95 m, iar pe fund sunt din bărne de lemn. Inventar: fragmente ceramice, obiecte metalice, oase de animale.

1. Oală; SA4; cpl. 91; 754; D = 7 cm; Hp = 4,1 cm, gr = 0,5 cm; fund, evazat spre exterior; pastă semifină cu mica; arșă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 11/i).

2. Oală; SA4; cpl. 91; 754; D = 8 cm; Hp = 6 cm, gr = 0,5 cm; fund, evazat spre exterior; pastă semifină cu mica; arșă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 11/j).

3. Piron; SA4; cpl. 91; 756; fier; L = 7,6 cm, gr = 0,2 cm; corpul este rectangular în secțiune; este îndoit; lipsește capul; stare de conservare precară (Fig. 11/k).

4. Oală; SA4; cpl. 91; 753; D = 7 cm; Hp = 4 cm, gr = 0,7 cm; fund, evazat spre exterior; pastă semifină cu mica; arșă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 11/h).

5. Oală; SA4; cpl. 91; 753; D = 16 cm; Hp = 2 cm, gr = 0,3 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită, formează un guler; pastă fină cu mica; arșă oxidant, culoare cărămizie; arșă secundar (Fig. 11/f).

6. Oală; SA4; cpl. 91; 753; D = 15 cm; Hp = 2 cm, gr = 0,4 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită, are o canelură pe exterior; pastă semifină cu mica; arșă oxidant, culoare cărămizie; arșă secundar (Fig. 11/e).

7. Oală; SA4; cpl. 91; 753; D = 12 cm; Hp = 3 cm, gr = 0,5 cm; buză, evazată spre exterior; pastă fină cu mica; arșă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 11/d).

8. Oală; SA4; cpl. 91; 753; D = 18 cm; Hp = 3,5 cm, gr = 0,3 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită, formează un guler, pe guler are decor două valuri incizate; pastă fină cu mica; arșă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 11/g).

9. Oală; SA4; cpl. 91; 753; D = 16 cm; Hp = 3,6 cm, gr = 0,4 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită, formează un guler; pastă fină cu mica; arșă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 11/c).

10. Carafă; SA4; cpl. 91; 753; D = 12 cm; Hp = 7 cm, gr = 0,4 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită, între buză și partea superioară a torții se află trei caneluri; pastă fină cu mica; arșă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 11/b).

Cpl. 95, fântână, SA4

Ad de conturare -0,40 m; Ad internă -1,60 m; D exterior 1,46 m. Pereții sunt din bolovani și lespezi de râu, având la bază un ghizd din bărne de lemn dispuse rectangular. Inventar: fragmente ceramice, obiecte metalice.

1. Bol; SA4; cpl. 95; 834; D gura = 12 cm, D fund = 8,4 cm, H = 5 cm; se păstrează jumătate din bol; buza evazată, rotunjită, pe interior are o șanțuire; în zona burții are patru striuri; fundul plat; pastă semifină cu mica; arșă oxidant, culoare galben-cărămizie (Fig. 8/f).

2. Oală; SA4; cpl. 95; 834; D = 9 cm, Hp = 2,3 cm; fund, evazat spre exterior; pastă semifină cu mica; arșă oxidant, culoare cărămizie.

3. Oală; SA4; cpl. 95; 834; D = 9,2 cm, Hp = 6 cm; fund, evazat spre exterior; pastă semifină cu mica; arșă oxidant, culoare cărămizie.

4. Cuțit de fier; SA4, cpl. 95; 1150; Lp = 10 cm; lp = 2 cm, gr = 0,3 cm, lamă de dimensiuni medii, ascuțită pe o singură parte; triunghiular în secțiune; puternic corodat (Fig. 8/g).

5. Potcoavă de fier; SA4; cpl. 95; 835; Lp = 9 cm, lp = 3 cm, gr = 0,5 cm; fragmentară; brațul potcoavei este arcuit, rectangular în secțiune; puternic corodată (Fig. 8/h).

Cpl. 116, fântână, SA4 - S7

Ad de conturare -1,30 m; Ad internă -1,45 m. La gură este ovală 1,25x1,10 m, iar spre bază pătrată, datorită bănelor de lemn (Gr 0,20/0,30 m) dispuse rectangular. Pereții sunt din piatră de râu. Inventar: fragmente ceramice sparte pe loc.

1. Oală, SA4; cpl. 116; 1018; D = 9 cm, Hp = 6,4 cm; fund; pastă semifină cu mica; arșă oxidant, culoare galben-cărămizie (Fig. 12/c).

2. Oală, SA4; cpl. 116; 1016; D = 6,8 cm, Hp = 6 cm; fund; pastă semifină cu mica; arșă oxidant, culoare galben-cărămizie (Fig. 12/e).

3. Oală, SA4; cpl. 116; 1017; D = 8 cm, Hp = 9 cm; fund; pastă semifină cu mica; arșă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 12/d).

4. Oală, SA4; cpl. 116; 1013; D = 7 cm, Hp = 2 cm; fund; pastă semifină cu mica; arșă oxidant, culoare galben-cărămizie.

5. Oală, SA4; cpl. 116; 1057; D = 17 cm, Hp = 13,4 cm; fund; pastă semifină cu mica; arșă oxidant, culoare galben-cărămizie; arșă secundar (Fig. 12/b).

6. Oală, SA4; cpl. 116; 1057; D = 22 cm, Hp = 8 cm; buză sub formă de cap de ciocan, pe interior are trei șanțuiri; pastă semifină cu mica; arșă oxidant, culoare galben-cărămizie; arșă secundar (Fig. 12/f).

7. Oală-castron, SA4; cpl. 116; 1057; D = 24 cm, D fund = 18 cm, H = 10 cm; buză și fund, forma fiind întregibilă pe desen, buza sub formă de cap de ciocan, pe interior prezintă o șanțuire, sub buză are patru caneluri; pastă semifină cu mica; arșă oxidant, culoare galben-cărămizie; arșă secundar (Fig. 12/g).

Cpl. 124, fântână, SA4

Ad de conturare -1,20 m; Ad internă -1,33 m; D la gură 1,30 m. Pereţii sunt din bolovani de râu, legaţi cu pământ, la bază având patru bârne de lemn dispuse patrulater. Inventar: fragmente ceramice.

1. Oală, SA4; cpl. 124; 1056; D = 8 cm, Hp = 6 cm; fund; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare galben-cărămizie (Fig. 13/c).

2. Oală, SA4; cpl. 124; 1056; D = 9 cm, Hp = 6 cm; fund; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 13/d).

3. Oală, SA4; cpl. 124; 1056; D = 15 cm, Hp = 4,8 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită, pe interior are o şanţuire; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 13/e).

4. Oală, SA4; cpl. 124; 1056; D = 16 cm, Hp = 3,5 cm; buză, rotunjită; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 13/f).

5. Oală, SA4; cpl. 124; 1056; D = 16 cm, Hp = 3 cm; buză, rotunjită, evazată spre exterior, formează un guler; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 13/b).

Cpl. 127, fântână, SA4

Ad de conturare -1,20 m; Ad internă -1,60 m; D exterior 0,90x0,78 m; D interior 0,80x0,70 m. Pereţii sunt din lespezi de râu, iar la bază din bârne de lemn (Gr 0,10 m), baza fiind pătrată (0,80x0,80 m). Inventar: un strat de cenuşă (Gr 0,20 m) cu o consistenţă foarte mare de fragmente ceramice, obiecte metalice, oase de animale.

1. Piron de fier, SA4, cpl. 127; 1176; Lp = 7,3 cm, Gr = 1 cm, rectangular în secţiune, se păstrează doar corpul; puternic corodat.

2. Piron de fier, SA4, cpl. 127; 1176; Lp = 3,6 cm, Gr = 0,7 cm, rectangular în secţiune, capul este rectangular; puternic corodat (Fig. 14/s).

3. Buterolă de fier, SA4, cpl. 127; 1176; Lp = 3,5 cm, D = 1,5 cm; formă triunghiulară, ovală în secţiune, applatizată; puternic corodată (Fig. 14/b).

4. Cuţit de fier, SA4; cpl. 127; 1176; Lp = 16,3 cm, l = 2 cm, Gr = 0,4 cm, lamă, ascuţită pe o parte, triunghiular în secţiune; puternic corodat (Fig. 14/s).

5. Cuţit de fier, SA4; cpl. 127; 1176; Lp = 8 cm, lp = 4 cm, Gr = 0,4 cm; fragment de mâner, rectangular în secţiune; puternic corodat.

6. Cui de fier, SA4; cpl. 127; 1176; Lp = 6 cm, Gr = 0,4 cm, rectangular în secţiune, se păstrează doar corpul; puternic corodat (Fig. 14/c).

7. Cui de fier, SA4; cpl. 127; 1180; Lp = 9 cm, Gr = 0,4 cm, rectangular în secţiune, se păstrează doar corpul; puternic corodat (Fig. 14/t).

8. Cui de fier, SA4; cpl. 127; 1180; Lp = 3,5 cm, Gr = 0,6 cm, rectangular în secţiune, capul (D = 3 cm); puternic corodat (Fig. 14/n).

9. Cuţit de fier, SA4; cpl. 127; 1180; Lp = 11 cm, l = 1,5 cm, Gr = 0,4 cm, lamă, ascuţită pe o parte, triunghiular în secţiune; puternic corodat (Fig. 14/r).

10. Zăbală de fier, SA4; cpl. 127; 1180; Lp = 13 cm, l = 3 cm, Gr = 0,6 cm; probabil compusă din două tije; foarte puternic corodată (Fig. 14/p).

11. Cahlă; SA4, cpl. 127; 1174; Lp = 9,2 cm, l = 1,5 cm; fragment format din trei părţi împletite; arsă oxidant, culoare roşie-cărămizie (Fig. 14/l).

12. Tessera; SA4; cpl. 127; 1174; L = 5,4 cm; l = 3 cm; rectangulară în secţiune; arsă oxidant (Fig. 14/i);

13. Oală, SA4; cpl. 127; 1174; D = 9 cm, Hp = 8 cm; fund; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare galben-cărămizie (Fig. 14/m).

14. Oală, SA4; cpl. 127; 1174; D = 10 cm, Hp = 6 cm; fund; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare galben-cărămizie (Fig. 14/o).

15. Oală, SA4; cpl. 127; 1174; D = 12 cm, Hp = 5 cm; buză, rotunjită, evazată spre exterior, formează un guler; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie; decor din trei striatii pe burtă (Fig. 14/k).

16. Oală, SA4; cpl. 127; 1174; D = 15 cm, Hp = 5,5 cm; buză, rotunjită, evazată spre exterior, formează un guler; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie; decor incizat: linii orizontale (Fig. 14/h).

17. Oală, SA4; cpl. 127; 1174; D = 16 cm, Hp = 3 cm; buză, rotunjită, evazată spre exterior, formează un guler; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 14/g).

18. Oală, SA4; cpl. 127; 1174; D = 15 cm, Hp = 3 cm; buză, evazată spre exterior; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 14/f).

19. Capac, SA4; cpl. 127; 1174; D = 14 cm, Hp = 2 cm; buză, rotunjită; de formă conică; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 14/j).

20. Oală, SA4; cpl. 127; 1174; D = 23 cm, Hp = 3 cm; buză, rotunjită, evazată spre exterior, formează un guler; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 14/e).

Cpl. 134, fântână, SA4

Ad de conturare -1,00 m. Taie cpl. 93. D exterior 1,23x1,10 m. Pereţii sunt din lespezi de râu şi fragmente mari de cărămizi. Inventar: fragmente ceramice, obiecte metalice, fragmente de ţiglă şi cărămidă, oase de animale, cenuşă.

1. Oală; SA4; cpl. 134; 1185; D = 14 cm; Hp = 7 cm, gr = 0,3 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie; puternic arsă secundar; decor incizat pe umeri: linii orizontale (Fig. 15/g).

2. Oală; SA4; cpl. 134; 1185; D = 13 cm; Hp = 6 cm, gr = 0,3 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler cu o şanţuire pe exterior; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie; puternic arsă secundar; decor incizat pe umeri: linii orizontale.

3. Oală; SA4; cpl. 134; 1185; D = 16 cm; Hp = 2 cm, gr = 0,4 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită, formează un guler; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie; puternic arsă secundar (Fig. 15/c).

4. Oală; SA4; cpl. 134; 1185; D = 14 cm; Hp = 3 cm, gr = 0,3 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită, formează un guler; pe interior are o şanţuire pentru capac; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie; puternic arsă secundar (Fig. 15/d).

5. Oală; SA4; cpl. 134; 1185; D = 15 cm; Hp = 4 cm, gr = 0,4 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită, formează un guler; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 15/b).

6. Oală; SA4; cpl. 134; 1185; D = 9 cm; Hp = 5,8 cm, gr = 0,3 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită, formează un guler; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie; decor incizat: linii orizontale (Fig. 15/e).

7. Oală; SA4; cpl. 134; 1185; D = 15 cm; Hp = 3,8 cm, gr = 0,5 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită, formează un guler cu două caneluri; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie.

8. Oală; SA4; cpl. 134; 1185; D = 22 cm; Hp = 3 cm, gr = 0,4 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită, formează un guler; pe interior are o şanţuire pentru capac; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 15/h).

9. Oală; SA4; cpl. 134; 1185; D = 24 cm; Hp = 7,5 cm, gr = 0,5 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită, formează un guler; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 15/i).

10. Cană; SA4; cpl. 134; 1185; D = 7,4 cm; Hp = 3 cm, gr = 0,5 cm; fund, evazat spre exterior; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă (Fig. 15/k).

11. Cană; SA4; cpl. 134; 1185; D = 9 cm; Hp = 5 cm, gr = 0,5 cm; fund, evazat spre exterior; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă (Fig. 15/f).

12. Oală; SA4; cpl. 134; 1185; D = 8,8 cm; Hp = 6 cm, gr = 0,5 cm; fund, evazat spre exterior; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă.

13. Oală; SA4; cpl. 134; 1185; D = 14 cm; Hp = 8 cm, gr = 0,5 cm; fund, evazat spre exterior; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă.

14. Cană; SA4; cpl. 134; 1185; D = 12 cm; Hp = 3,5 cm, gr = 0,3 cm; buză și toartă; buza evazată spre exterior, rotunjită; toartă ovală în secțiune; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă (Fig. 15/l).

15. Carafă; SA4; cpl. 134; 1185; Lp = 8,5 cm; Hp = 8 cm, gr = 0,4 cm; buză, evazată spre exterior, cu cioc pentru turnare; pe exterior are un decor din caneluri orizontale și verticale; pastă semifină cu mica, lustruită; arsă oxidant, culoare galben-cărămidă (Fig. 15/j).

Cpl. 143, fântână, SA4

Ad de conturare -1,80 m; Ad internă -0,90 m; D exterior 0,90 m; D interior 0,70 m. Pereții sunt din lespezi de râu, la bază având un ghizd din bărne de lemn (Gr 0,40 m). Inventar: fragmente ceramice, o potcoavă.

1. Cană; SA4; cpl. 143; 1229; D gură = 11 cm; D fund = 5,2 cm, H = 10,5 cm, gr = 0,3 cm; întregibilă; gura trilobată, largă; buza rotunjită; se îngustează spre bază; nu se păstrează toarta; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă; puternic arsă secundar (Fig. 16/b).

2. Potcoavă de fier; SA4; 1232; fragmentară; D = 12 cm; l = 3 cm, Gr = 0,3 cm, brațele sunt puternic arcuite, rectangulară în secțiune; puternic corodată (Fig. 16/c).

Cpl. 146, fântână, SA4

Ad de conturare -1,30 m; Ad internă -0,55 m; D exterior 1,14 m; D interior 0,78 m. Se află cu 0,80 m mai jos față de ad de conturare a cpl. 141, sub acesta și la 0,55 m distanță de cpl. 134 (fântână). Pare a fi dărmată până la ad de conturare. Pereții sunt din pietre de râu și câteva fragmente de cărămidă. Inventar: fragmente ceramice, fragmente de cărămidă, oase de animale.

1. Carafă; SA4; cpl. 146; 1272; D gură = 12 cm, D fund = 8 cm, H = 22,5 cm; buză, rotunjită; gura evazată cu un cioc pentru turnarea lichidului; pe gât și corp are două caneluri; toarta este circulară în secțiune (Gr = 1/1,2 cm); pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare galben-cărămidă (Fig. 16/e).

2. Oală; SA4; cpl. 146; 1272; D = 15 cm; Hp = 10 cm, gr = 0,4 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită, formează un guler; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă (Fig. 16/f).

Cpl. 150, fântână, SA4

Ad de conturare -1,00 m; Ad internă -1,70 m; D exterior 1,40/1,35 m; D interior 1,00/0,90 m. Este suprapusă de cpl. 138, fiind la 0,30 m vest de cpl. 142. Pereții sunt din lespezi dreptunghiulare de râu, bolovani de mari dimensiuni și câteva cărămizi. Pe latura de vest pereții sunt arcuiți probabil în urma presiunii pământului. Inventar: fragmente ceramice, obiecte metalice.

1. Carafă; SA4; cpl. 150; 1272; D = 14 cm, Hp = 10,2 cm; buză, rotunjită; gura evazată, cu un cioc pentru turnarea

lichidului; sub buză are trei caneluri; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare galben-cărămidă (Fig. 17/b).

2. Oală; SA4; cpl. 150; 1315; D = 8 cm; Hp = 4 cm, gr = 0,5 cm; fund, evazat spre exterior; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă (Fig. 17/f).

3. Oală; SA4; cpl. 150; 1315; D = 7 cm; Hp = 5 cm, gr = 0,3 cm; fund, evazat spre exterior; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă (Fig. 17/g).

4. Oală; SA4; cpl. 150; 1315; D = 8 cm; Hp = 8,5 cm, gr = 0,5 cm; fund, evazat spre exterior; pastă semifină cu mica; arsă oxidant; puternic arsă secundar, culoare cărămidă (Fig. 17/e).

5. Oală; SA4; cpl. 150; 1315; D = 10 cm; Hp = 14 cm, gr = 0,5 cm; fund, evazat spre exterior; pastă semifină cu mica; arsă oxidant; puternic arsă secundar, culoare cărămidă (Fig. 17/d).

6. Castron; SA4; cpl. 150; 1315; D = 11 cm; Hp = 3 cm, gr = 0,4 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă (Fig. 17/c).

7. Cui de fier; SA4, Cpl. 150; 1316; L = 5,8 cm, Gr = 0,5 cm; corpul este rectangular în secțiune, lipsește capul; stare de conservare precară (Fig. 17/h).

8. Toartă de căldare, de fier; SA4, Cpl. 150; 1316; L = 14,8 cm, Gr = 0,5 cm; corpul este torsionat și circular în secțiune; lipsește jumătate; la unul din capete se lățește; stare de conservare precară (Fig. 17/i).

Cpl. 184, fântână, SA3

Ad de conturare -0,30 m; Ad internă -1,50 m; D exterior 1,30 m; D interior 0,70 m. Pereții sunt din bolovani de râu și câteva cărămizi. Inventar: fragmente ceramice.

1. Oală; SA3; cpl. 184; 1526; D = 13 cm; Hp = 3,5 cm, gr = 0,3 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă (Fig. 13/i).

2. Oală; SA3; cpl. 184; 1526; D = 12 cm; Hp = 6 cm, gr = 0,4 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită; pe interior are o șanțuire pentru capac; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă (Fig. 13/j).

3. Ulcior; SA3; cpl. 184; 1526; Lp = 4 cm; Hp = 5 cm, gr = 0,5/0,3 cm; toartă și corp; toarta este plată, rectangulară cu colțuri rotunjite în secțiune; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă (Fig. 13/k).

4. Oală; SA3; cpl. 184; 1526; D = 8 cm; Hp = 5 cm, gr = 0,5 cm; fund, evazat spre exterior; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă.

5. Oală; SA3; cpl. 184; 1526; D = 16 cm; Hp = 8 cm, gr = 0,5 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită; pe interior are o șanțuire; pe umeri are două caneluri; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă (Fig. 13/h).

6. Vas cu trei picioare; SA3; cpl. 184; 1526; fragmentar; L = 7 cm; D = 2 cm; picior; pe interior este smălțuit cu verde, smălțul fiind scurs și pe exterior; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare brună (Fig. 13/l).

Cpl. 204, fântână, SA3

Ad de conturare -0,80 m; Ad internă -1,60 m; D exterior 1,80 m; D interior 0,80 m. Pereții sunt din lespezi de râu, la bază având un ghizd din bărne de lemn (Gr 0,30 m). În interiorul fântânii s-au descoperit mai multe lespezi de piatră de mari dimensiuni. Inventar: fragmente ceramice.

1. Oală; SA3; cpl. 184; 1713; D buză = 16 cm; Hp = 5,5 cm, gr = 0,5 cm; D fund = 14 cm; întregibilă; buză, evazată spre exterior, rotunjită, formează un guler; fundul plat; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă (Fig. 9/j).

2. Oală; SA3; cpl. 184; 1713; D = 13 cm; Hp = 6,5 cm, gr = 0,5 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămidă (Fig. 9/k).

3. Ulcior; SA3; cpl. 184; 1713; D = 3 cm; Hp = 4 cm, gr = 0,5 cm; buză şi toartă; buza dreaptă; toarta plată; pastă semifină cu mica; arşă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 9/l).

Cpl. 210, fântână, SA3

Ad de conturare -0,50 m; Ad internă -2,20 m; D exterior 1,70 m. Pereţii sunt din bolovani de râu şi lespezi de piatră. Inventar: fragmente ceramice, fragmente de cahle, obiecte metalice, oase de animale, fragmente de lemn ce aparţineau probabil sistemului de extragere a apei – format din patru bârne cu diferite incizii pentru îmbinare la capete, o scândură de mici dimensiuni cu trei orificii (D = 3 cm), alte trei fragmente de lemn care nu au putut fi prelevate.

1. Tessera; SA3; cpl. 210; 1779; L = 6,5 cm, l = 2,3 cm, gr = 1,8 cm; întreagă, rectangulară în secţiune; arşă oxidant, epocă romană (Fig. 18/k).

2. Tessera; SA3; cpl. 210; 1779; L = 5 cm, l = 2,5 cm, gr = 1,4 cm; întreagă, rectangulară în secţiune; arşă oxidant, epocă romană (Fig. 18/l).

3. Cahlă placă; SA3; cpl. 210; 1738; Lp = 10,4 cm, lp = 8,5 cm, gr = 1 cm; cahlă cu ramă 2,3 cm; presată în tipar; reversul este denivelat şi păsterează urme de la pânză; arşă oxidant, culoare roşie; decorul este vegetal; rama are o şanţuire; datare sec. XV–XVI (Fig. 18/m).

4. Cahlă; SA3; cpl. 210; 1738; Lp = 13 cm, lp = 6 cm, gr = 0,6 cm; cahlă-oală cu deschidere dreptunghiulară; fragmentară; buza îngroşată şi trasă spre interior, tăiată drept; pastă semifină; arşă oxidant, culoare roşie-brună (Pl. 18/n).

5. Oală; SA3; cpl. 210; 1735; D = 8 cm; Hp = 3 cm; fund, evazat spre exterior; pastă semifină cu mica; arşă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 18/f).

6. Oală; SA3; cpl. 210; 1735; D = 13 cm; Hp = 2,5 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler; pastă fină cu mica; arşă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 18/h).

7. Oală; SA3; cpl. 210; 1735; D = 14 cm; Hp = 2,5 cm; buză, evazată spre exterior; pastă fină cu mica; arşă oxidant, culoare cărămizie.

8. Oală; SA3; cpl. 210; 1735; D = 18 cm; Hp = 2,5 cm; buză, evazată spre exterior; pastă fină cu mica; arşă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 18/i).

9. Ulcior; SA3; cpl. 210; 1735; Lp = 5,5 cm; l = 3,5 cm; toartă, plată, rectangulară în secţiune; are două caneluri; pastă fină cu mica; arşă oxidant, culoare cărămizie.

10. Oală; SA3; cpl. 210; 1779; D = 13 cm; Hp = 2,3 cm; fund, evazat spre exterior; pastă semifină; arşă oxidant, culoare cărămizie.

11. Oală; SA3; cpl. 210; 1779; D = 10 cm; Hp = 4 cm; fund, evazat spre exterior; pastă semifină; arşă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 18/d).

12. Oală; SA3; cpl. 210; 1779; D = 13 cm; Hp = 4,5 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler; pastă semifină; arşă oxidant, culoare cărămizie.

13. Oală; SA3; cpl. 210; 1779; D = 16 cm; Hp = 4 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler cu o şanţuire; pastă semifină; arşă oxidant, culoare cărămizie.

14. Oală; SA3; cpl. 210; 1779; D = 18 cm; Hp = 4 cm; buză, evazată spre exterior; pastă semifină; arşă oxidant, culoare cărămizie.

15. Oală; SA3; cpl. 210; 1779; D = 14 cm; Hp = 2 cm; buză, evazată spre exterior, cu şanţ pentru capac pe interior; pastă semifină; arşă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 18/c).

16. Oală; SA3; cpl. 210; 1779; D = 16 cm; Hp = 4,5 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită, are o şanţuire spre exterior; pe umeri are patru caneluri; pastă semifină; arşă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 18/b).

17. Oală; SA3; cpl. 210; 1779; D = 13 cm; Hp = 5 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită, are o şanţuire pe exterior; la umeri are o canelură; pastă semifină; arşă oxidant, culoare cărămizie.

18. Ulcior; SA3; cpl. 210; 1779; D = 3 cm; Hp = 5,5 cm; fragment de gât, buza dreaptă; pastă semifină; arşă reducător, culoare cenuşie (Fig. 18/e).

Cpl. 212, fântână, SA3

Ad de conturare -0,50 m; Ad internă -2,00 m; D exterior 1,60 m; D interior 0,75-0,90 m. Pereţii sunt din lespezi de râu, la bază având un ghizd din bârne de lemn (Gr cca 0,40 m). Inventar: fragmente ceramice, oase de animale, fragmente lemnoase, care proveneau probabil de la instalaţia de extras apa.

1. Oală; SA3; cpl. 212; 1787; D = 14 cm; Hp = 10 cm; fund, evazat spre exterior; pastă fină cu mica; arşă reducător, culoare cenuşie; puternic arşă secundar (Fig. 19/h).

2. Oală; SA3; cpl. 212; 1787; D = 13 cm; Hp = 10 cm; buză; pastă fină cu mica; arşă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 19/i).

3. Oală; SA3; cpl. 212; 1787; D = 18 cm; Hp = 3,5 cm; buză; pastă fină cu mica; arşă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 19/j).

4. Oală; SA3; cpl. 212; 1787; D = 12 cm; Hp = 6 cm; fund, plat; pastă fină cu mica; arşă oxidant, culoare cărămizie.

5. Cană; SA3; cpl. 212; 1787; D = 7,4 cm; Hp = 1,5 cm; fund; pastă fină cu mica; arşă oxidant, culoare cărămizie, puternic arşă secundar.

6. Oală; SA3; cpl. 212; 1787; D = 12 cm; Hp = 5 cm; buză, evazată spre exterior, pe umeri are trei caneluri; pastă fină cu mica; arşă oxidant, culoare cărămizie.

7. Ulcior; SA3; cpl. 212; 1787; Lp = 7 cm; l = 3 cm, Gr = 0,5 cm; toartă, plată, rectangulară în secţiune; pastă fină cu mica; arşă oxidant, culoare roşie-cărămizie; puternic arşă secundar (Fig. 19/g).

8. Oală; SA3; cpl. 212; 1787; D = 18 cm; Hp = 9 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler cu dublă şanţuire; pastă fină cu mica; arşă oxidant, culoare cărămizie; puternic arşă secundar (Fig. 19/b).

9. Oală; SA3; cpl. 212; 1787; D = 16 cm; Hp = 7,5 cm; buză, evazată spre exterior; pe interior are o şanţuire; pe umeri are caneluri; pastă fină cu mica; arşă oxidant, culoare galben-cărămizie; puternic arşă secundar (Fig. 19/c).

10. Oală; SA3; cpl. 212; 1787; D = 17 cm; Hp = 6 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler; pastă fină cu mica; arşă reducător, culoare cenuşie; puternic arşă secundar.

11. Ulcior; SA3; cpl. 212; 1787; D = 3 cm; Hp = 10 cm; gât şi toartă; buza dreaptă; gâtul prezintă un inel de care este ataşată partea superioară a toartei; toarta este ovală în secţiune; pastă fină cu mica; arşă reducător, culoare cenuşie; puternic arşă secundar (Fig. 19/e).

12. Oală; SA3; cpl. 212; 1787; D = 26 cm; Hp = 5,5 cm; buză, evazată spre exterior; profilul este pronunţat şi are trei striiaţii pe buză în partea superioară; pastă cu nisip fin; arşă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 19/d).

13. Cană; SA3; cpl. 212; 1787; D gură = 8 cm; D fund = 7 cm, H = 9,5 cm; întregibilă; buza, evazată spre exterior; pe umeri şi pe burtă are caneluri; fundul plat; pastă cu nisip fin; arşă oxidant, culoare cărămizie; puternic arşă secundar (Fig. 19/f).

Cpl. 241, fântână, SA2

Ad de conturare -0,50 m; Ad internă -1,90 m; D exterior 1,10/1,50 m; D interior 0,75/0,80 m. Pereţii sunt din lespezi de râu de dimensiuni medii şi mari, la bază aflându-se un ghizd de

lemn (Gr 0,20 m). Fântâna se află la marginea drumului medieval (cpl. 50), având de jur-împrejur o amenajare de pietriș (piațeta) ce se leagă de drum. Inventar: fragmente ceramice, oase de animale, obiecte metalice (printre care și un cârlig pentru găleată).

1. Oală; SA2; cpl. 241; 2035; D = 13 cm; Hp = 2,4 cm; fund, plat; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie.

2. Cană; SA2; cpl. 241; 2035; D = 8 cm; Hp = 3 cm; fund, plat; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie.

3. Oală; SA2; cpl. 241; 2035; D = 10 cm; Hp = 2,4 cm; fund, plat; pastă fină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie.

4. Castron; SA2; cpl. 241; 2035; D = 10 cm; H = 3,5 cm; întregibil; buză, rotunjită; pe interior are o șanțuire pentru capac; fundul plat; pastă semifină cu mica; arsă oxidant; puternic ars secundar, culoare cărămizie.

5. Oală; SA2; cpl. 241; 2035; D = 12 cm; Hp = 4 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler; la interior are o șanțuire pentru capac; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 20/f).

6. Oală; SA2; cpl. 241; 2035; D = 14,8 cm; Hp = 3,2 cm; buză, evazată spre exterior, formează un guler; pe gât are un decor cu triunghiuri făcut cu roțița; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 20/d).

7. Ulcior; SA2; cpl. 241; 2035; Hp = 6 cm; l = 3,6 cm, toartă, ovală în secțiune, pe mijloc are o șanțuire; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 20/j).

8. Ulcior; SA2; cpl. 241; 2035; D = 3 cm; Hp = 4 cm; gât, cilindric; buza rotunjită; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 20/i).

9. Ulcior; SA2; cpl. 241; 2035; D = 4,4 cm; Hp = 4,6 cm; gât și toartă; buza dreaptă, rotunjită; la baza gâtului are un inel de unde se prinde partea superioară a torții; toarta este ovală în secțiune (gr = 0,8 cm); pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 20/h).

10. Oală; SA2; cpl. 241; 2032; D gură = 20 cm; D fund = 12 cm; Hp = 5 cm; întregibilă; buză rotunjită; pe interior are o șanțuire pentru capac; la exterior formează un guler, pe umeri prezintă striații; fundul este plat; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 20/b).

11. Oală; SA2; cpl. 241; 2032; D = 24 cm; Hp = 4 cm; buză, rotunjită; pe interior are o șanțuire pentru capac; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 20/c).

12. Oală; SA2; cpl. 241; 2032; D = 12 cm; Hp = 7 cm; buză, evazată spre exterior, rotunjită; pe interior are o șanțuire pentru capac; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie (Fig. 20/e).

13. Ulcior; SA2; cpl. 241; 2032; Lp = 6 cm; l = 4,3 cm; toartă, ovală în secțiune; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie.

14. Ulcior; SA2; cpl. 241; 2032; D = 3 cm; Hp = 4,7 cm; gât și toartă; buza dreaptă, rotunjită; la baza gâtului prezintă un inel de unde se prinde partea superioară a torții; toarta este ovală în secțiune; pastă semifină cu mica; arsă oxidant, culoare cărămizie.

15. Tessera; SA2; cpl. 241; 2032; L = 5,8 cm, l = 3 cm, gr = 1 cm; întreagă, rectangulară în secțiune; arsă oxidant; probabil de epocă romană (Fig. 20/l).

16. Tessera; SA2; cpl. 241; 2032; L = 6 cm, l = 3,1 cm, gr = 1,1 cm; întreagă, rectangulară în secțiune; arsă oxidant; probabil de epocă romană (Fig. 20/m).

În urma analizei celor 21 de complexe se conturează următoarele concluzii: fântânile sunt toate construite din bolovani sau din lespezi de râu;

puțul acestora este săpat circular; un număr mare dintre ele prezintă ghizd de lemn (17 fântâni); adâncimea maximă internă este de 2 m; diametrele fântânilor variază și ele, ajungând la maxim 2 m.

Inventarul fântânilor este constituit în cea mai mare parte din fragmente ceramice, piese metalice (unelte, obiecte de uz cotidian, cât și armament militar) și oase de animale¹³.

Au fost înregistrate următoarele tipuri de vase ceramice: oală, cană, castron, bol, ulcior, carafă, capac. La acestea se adaugă trei cahle fragmentare¹⁴. Cea mai mare parte a ceramicii se datează în secolele XIV–XV¹⁵, cu o singură excepție – în complexul 68A o buză de vas roman (Fig. 10/d), precum și cele cinci *tessera* – care provin, cel mai probabil, din așezarea romană învecinată de la Șibot *În Obrej*.

Obiectele din fier sunt reprezentate de: cuie, piroane, scoabe, cuțe de uz casnic, potcoave, verigi, cataramă, ca și de piese de echipament militar și arme – vârfuri de săgeți, scară de sa, zăbală, buterole, cuțe/pumnale, sabie.

Trebuie subliniat faptul că, în interiorul fântânilor au fost descoperite mai multe carafe sau câni cu gura trilobată pentru băut, precum și vase de dimensiuni destul de mari pentru depozitarea apei. Este de presupus că apa era scoasă din fântână cu găleți din lemn; nu a fost identificată niciuna în urma săpăturilor arheologice, dar a fost descoperit un fragment de toartă (Fig. 17/i).

Este posibil ca partea superioară a fântânilor, precum și sistemul de extragere a apei, să fi fost construite din lemn. În foarte multe cazuri, după încetarea funcționalității inițiale, fântâna este transformată în groapă menajeră (cpl. 68A). Așa se explică și numărul mare de resturi ceramice din unele complexe, precum și resturile osteologice animale.

Cele mai multe dintre fântânile cercetate sunt aliniate la drumul medieval care străbate situl (cpl. 50), probabil pentru a fi folosite atât de către membrii comunității, cât și de către cei ce străbăteau așezarea ca simpli călători. Numărul destul de mare de fântâni poate fi explicat și prin utilizarea lor cu regularitate la irigarea grădinilor. Câmpia/lunca în care se află situl era foarte rodnică, acest lucru perpetuându-se până în zilele noastre, locuitorii satului actual Șibot având grădinile de legume în această zonă.

¹³ Nu dispunem până în prezent de o analiză arheozoologică a acestora.

¹⁴ Marcu Istrate 2004, p. 569 p. 491, planșa 152.

¹⁵ Marcu Istrate 2007, p. 266–269, planșele 42–45.

O altă explicaţie plauzibilă pentru numărul mare de fântâni ar fi adâncimea mică la care se găseşte pânza freatică şi fluctuaţiile acesteia în funcţie de anotimpuri, ceea ce produce o colmatare destul de rapidă a puţurilor. În cazul colmatării, se pare că este mai indicată săparea unei noi fântâni decât curăţarea repetată a celei vechi, care treptat este transformată în groapă menajeră.

Nu toate fântânile au funcţionat în acelaşi timp. Amplasarea acestora aproximativ de-a lungul străzii corespunde cu deplasarea/dezvoltarea aşezării pe direcţia respectivă. Unele fântâni – cele în care s-au găsit arme şi/sau resturi de echipament militar – sunt contemporane cu momentul bătăliei, altele însă nu mai erau în uz la acea dată.

Observaţiile rezultate din cercetarea fântânilor medievale (complexe în general mai puţin studiate în arheologia românească) de la Şibot oferă, fără îndoială, o bază de informaţie utilă pentru înţelegerea evoluţiei comunităţilor rurale din Valea Mureşului.

BIBLIOGRAFIE

- Amlacher 1879 – A. Amlacher, *Urkundenbuch zur Geschichte der Stadt und des Stuhles Broos bis zum Uebergang Siebenbürgen unter Erbfürsten aus dem Hause Oesterreich (1690)*, AVSL 15, Heft I, 1879, p. 162–228.
- Călători străini 1968 – Călători străini despre ţările române, vol. I (coord. M. Holban, M. M. Alexandrescu-Dersca Bulgaru, P. Cernovodeanu), Bucureşti, 1968.
- Crăciun 1963 – I. Crăciun, A. Ilieş, *Repertoriul manuscriselor de cronici interne sec. XV–XVIII privind istoria României*, Bucureşti, 1963.
- Damian et alii 2012 – P. Damian, I. Bocan, E. Dumitraşcu, D. L. Ene, S. E. I. Ene, M. Streinu, *Autostrada Orăştie – Sibiu, Lot 1 (Orăştie–Sebeş), km 00+000 – 24+110*, CCA, campania 2011, Târgu Mureş 23–26 mai 2012, p. 280.
- Damian et alii 2013 – P. Damian, A. Samson, I. Ene, M. Gabriel, M. Streinu, S. E. I. Ene, M. Duca, C. Bodo, G. Băeştean, *Şibot, com. Şibot, jud. Alba, Punct Cânepişte (Autostrada Orăştie – Sibiu, lot 1, Sit 4, km 8+650 – 8+950, CCA, campania 2012, Craiova 27–30 mai 2013*, p. 229.
- Densuşianu 1897 – N. Densuşianu, *Documente privitoare la istoria românilor. 1552–1575*, vol. II, partea 5, Bucureşti, 1897.
- Dörner 2003 – A. E. Dörner, *Documente şi cronici privind istoria oraşului şi Scaunului Orăştie. Vol. I: 1200–1541*, Cluj-Napoca, 2003.
- Haţegan 1978 – I. Haţegan, *Bătălia de pe Cîmpul Pînii (13 Octombrie 1479)*, Apulum 16, 1978, p. 261–274.
- Kemény 1836 – J. C. Kemény, *Notitia Historico-Diplomatica Archivi et Literalium Capituli Albensis Transsilvaniae, Pars Secunda*, Cibinii [Sibiu], 1836.
- Marcu Istrate 2004 – D. Marcu Istrate, *Cahle din Transilvania şi Banat de la începuturi până la 1700*, Cluj Napoca, 2004.
- Marcu Istrate 2007 – D. Marcu Istrate, *Sibiu. Piaţa Huet. Monografie arheologică, I*, Alba Iulia 2007.
- Marcu Istrate 2008 – D. Marcu Istrate, *Catedrala romano-catolică „Sfântul Mihail” şi Palatul Episcopal din Alba Iulia. Cercetări arheologice (2000–2002)*, Alba Iulia, 2008.
- Marienburg 1867 – G. F. Marienburg, *Der ältesten Pfarrer des Decanatus de Sebus, d. i. des Unterwälder Kapitels aus urkundlichen Quellen des 13. und 14. Jahrhunderts zusammengestellt*, AVSL 8, Heft I, 1867, p. 284–324.
- Mihăilescu 1969 – V. Mihăilescu, *Geografia fizică a României*, Bucureşti, 1969.
- Orghidan 1969 – N. Orghidan, *Văile transversale din România. Studiu geomorfologic*, Bucureşti, 1969.
- Popa 2010 – C. I. Popa, *Lupta de pe Câmpul Pâinii (13 Octombrie 1479). De la universalitatea lied-ului medieval la recuperarea eroilor naţionali*, Terra Sebus 2, 2010, p. 269–306.
- Popa 2011 – C. I. Popa, *Valea Cugirului din preistorie până în zorii epocii moderne. Monumenta Archaeologica et Historica*, Cluj-Napoca, 2011.
- Suciu 1967–1968 – C. Suciu, *Dicţionar istoric al localităţilor din Transilvania, vol. 1–2*, Iaşi, 1967–1968.
- Szeredai 1791 – A. Szeredai, *Notitia veteris et novi capituli Albensis Transilvaniae, Albae Carolinae [Alba Iulia]*, 1791.
- Zimmermann, Werner 1892 – F. Zimmermann, C. Werner, *Urkundenbuch zur Geschichte der Deutschen in Siebenbürgen. Erster Band: 1191 bis 1342*, Hermanstadt [Sibiu], 1892.

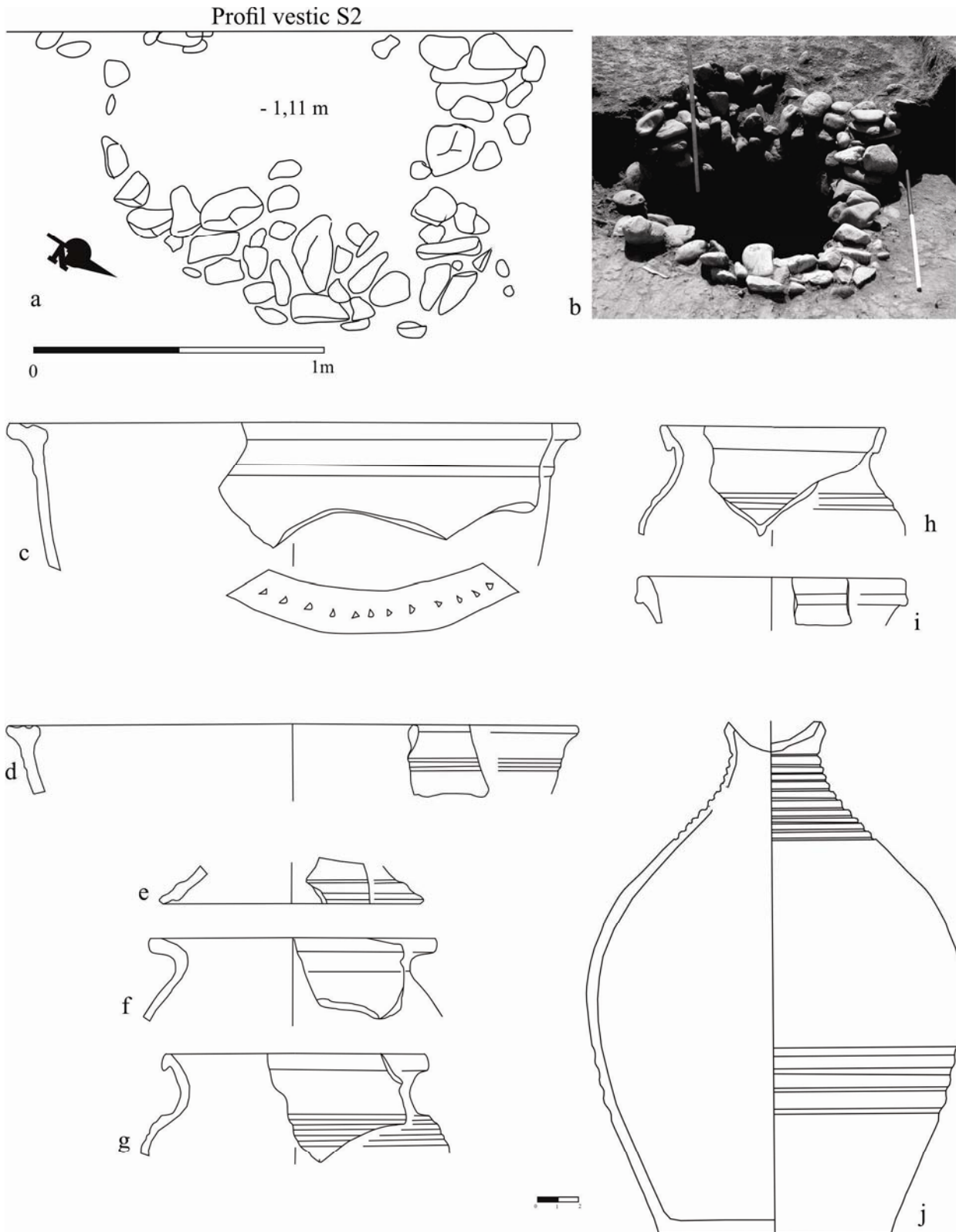

Fig. 3. Complexul 8. a. plan; b. fotografie din timpul săpăturii; c-î. ceramica din interiorul complexului.

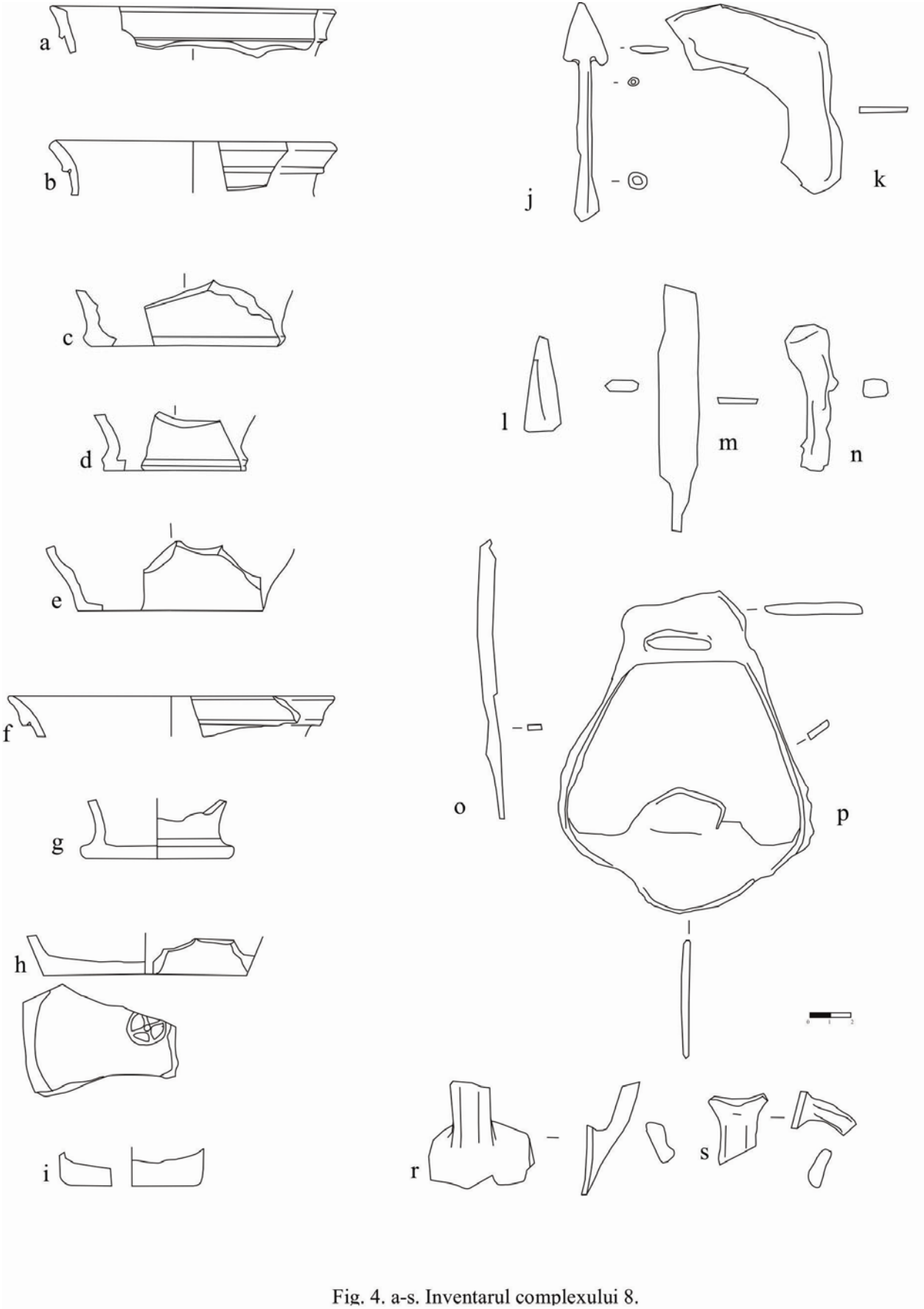

Fig. 4. a-s. Inventarul complexului 8.

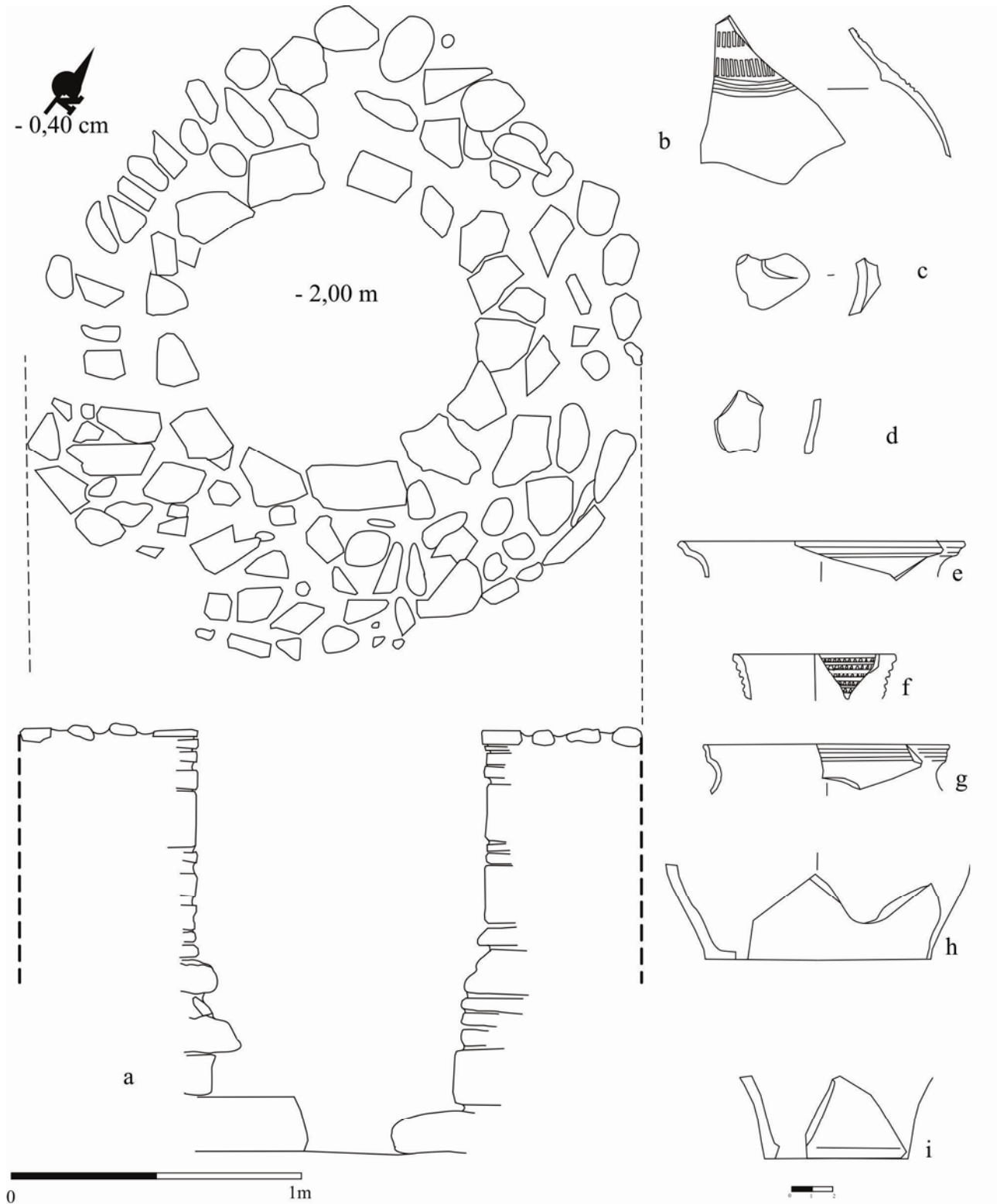

Fig. 5. Complexul 29. a. plan şi profil; b.–i. inventarul complexului.

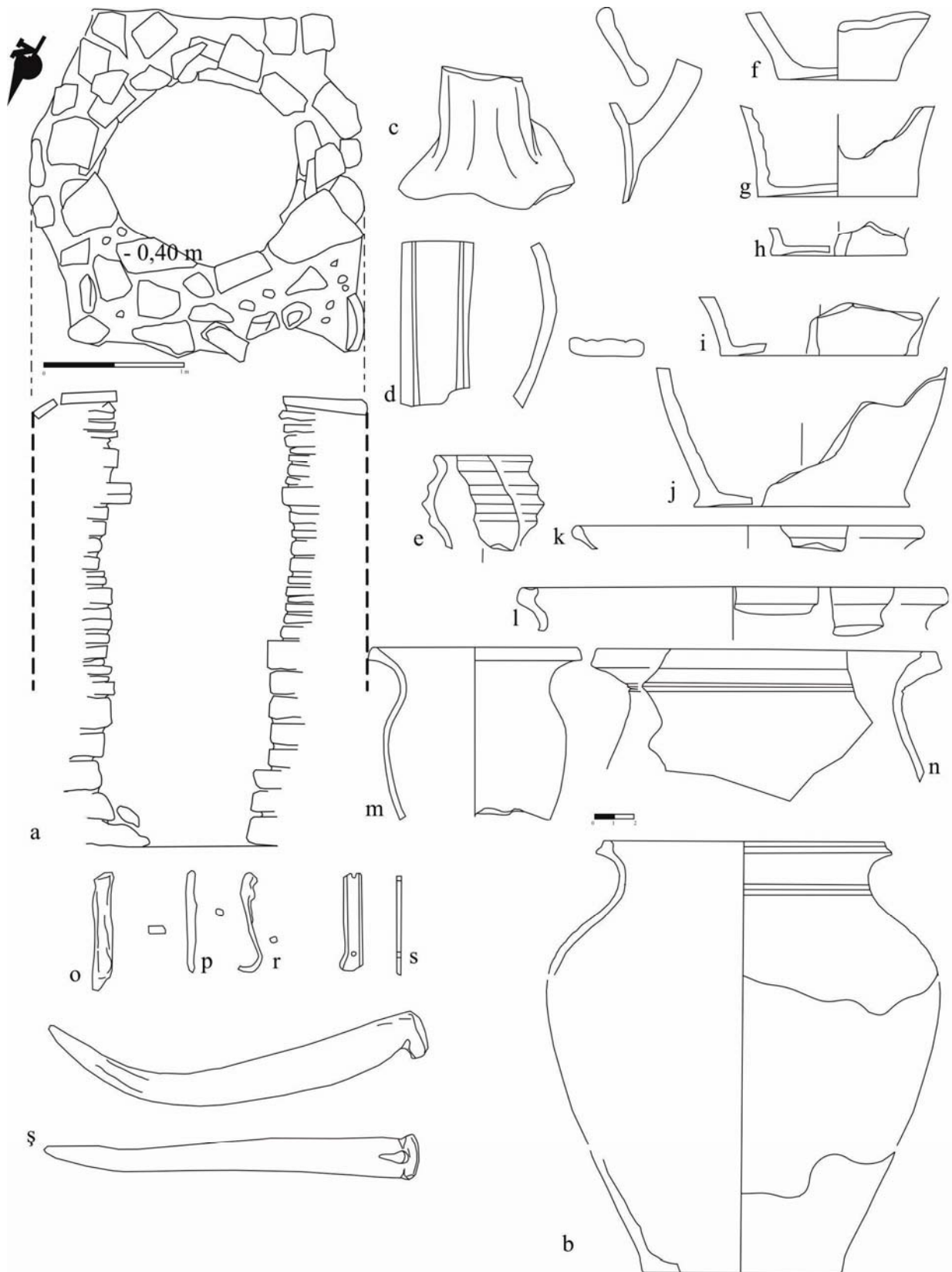

Fig. 6. Complexul 37. a. plan și profil; b.–s. inventarul complexului.

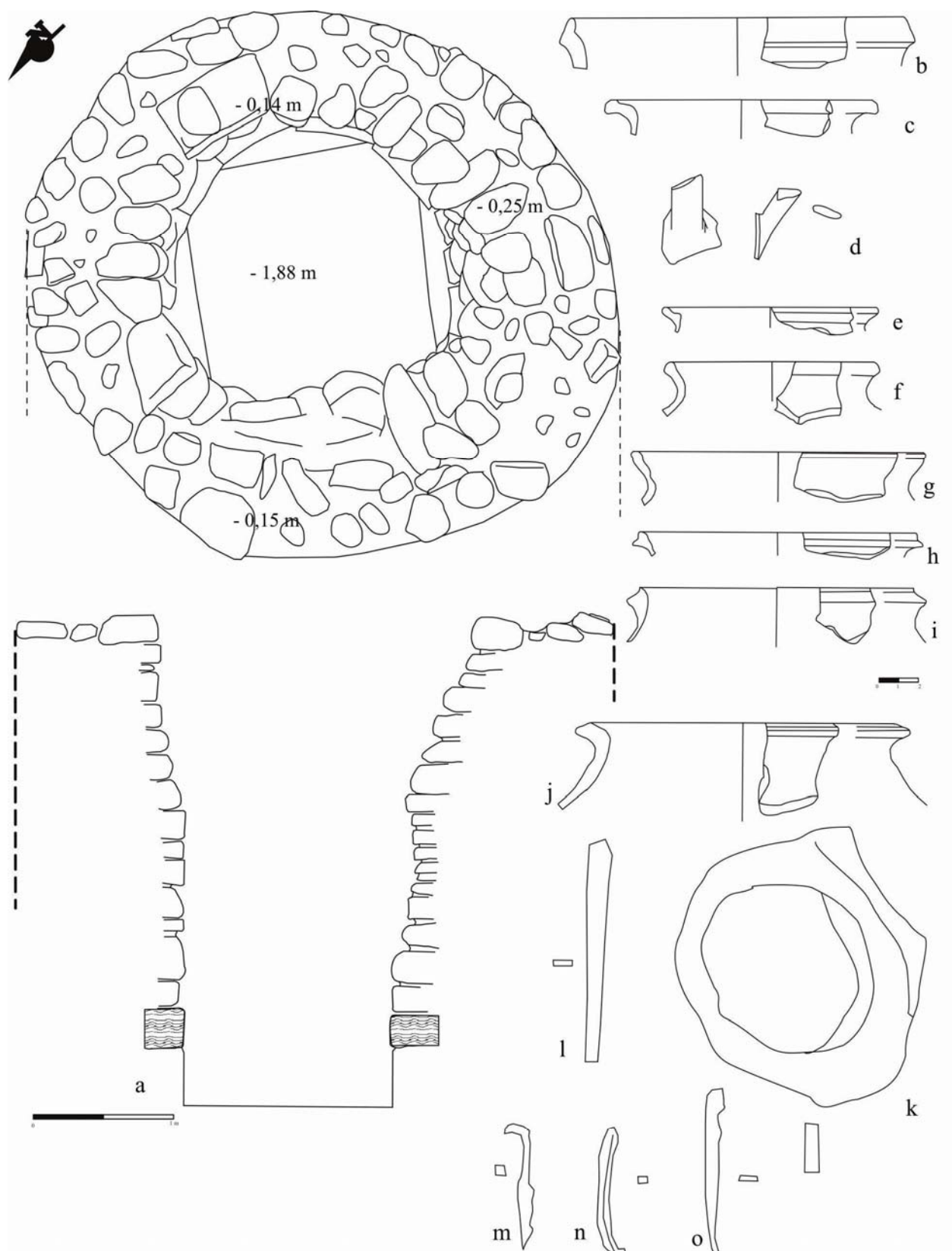

Fig. 7. Complexul 59. a. plan şi profil; b.–o. inventarul complexului.

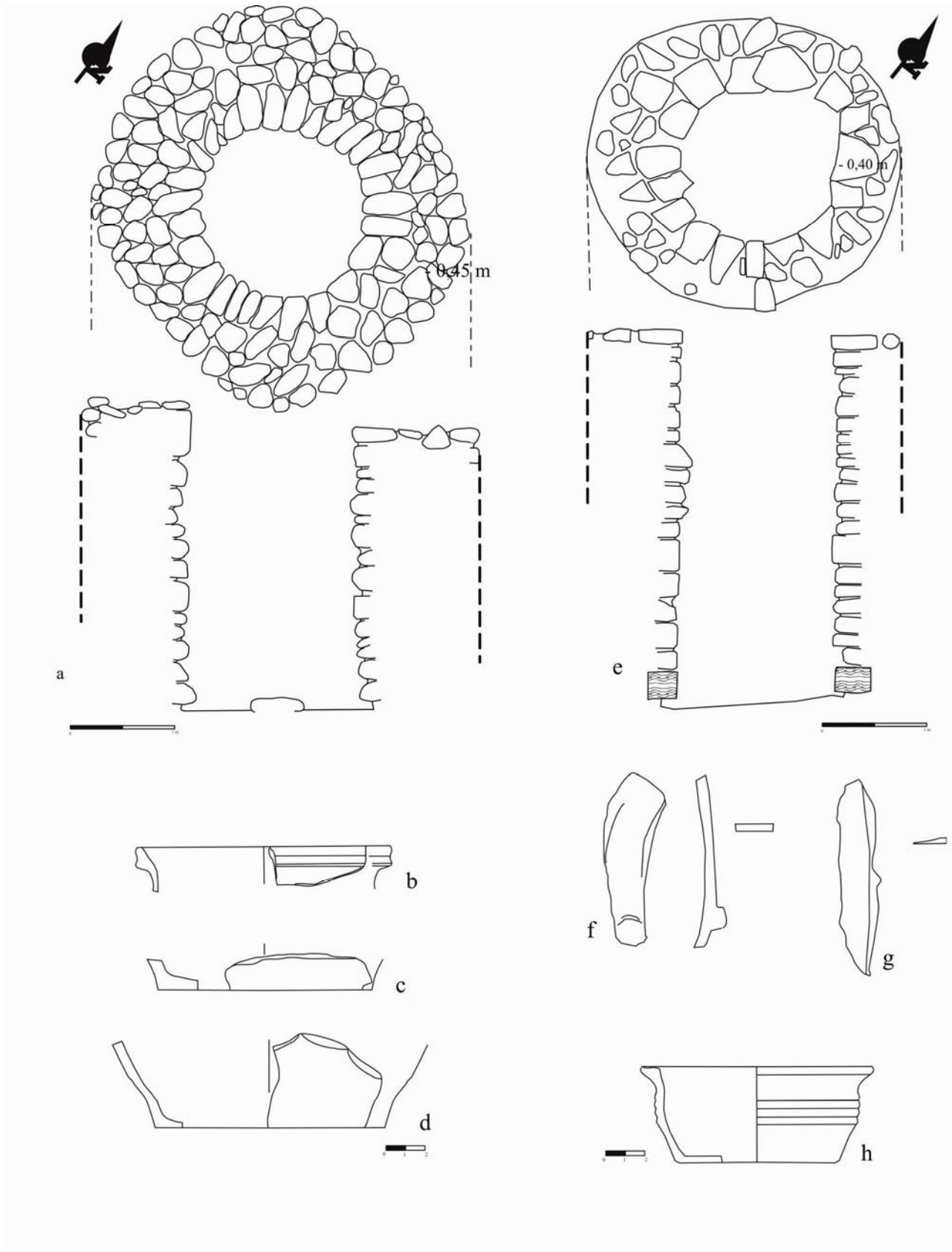

Fig. 8. Complexul 64: a. plan și profil; b.–d. inventarul complexului. Complexul 95: e. plan și profil; f.–h. inventarul complexului.

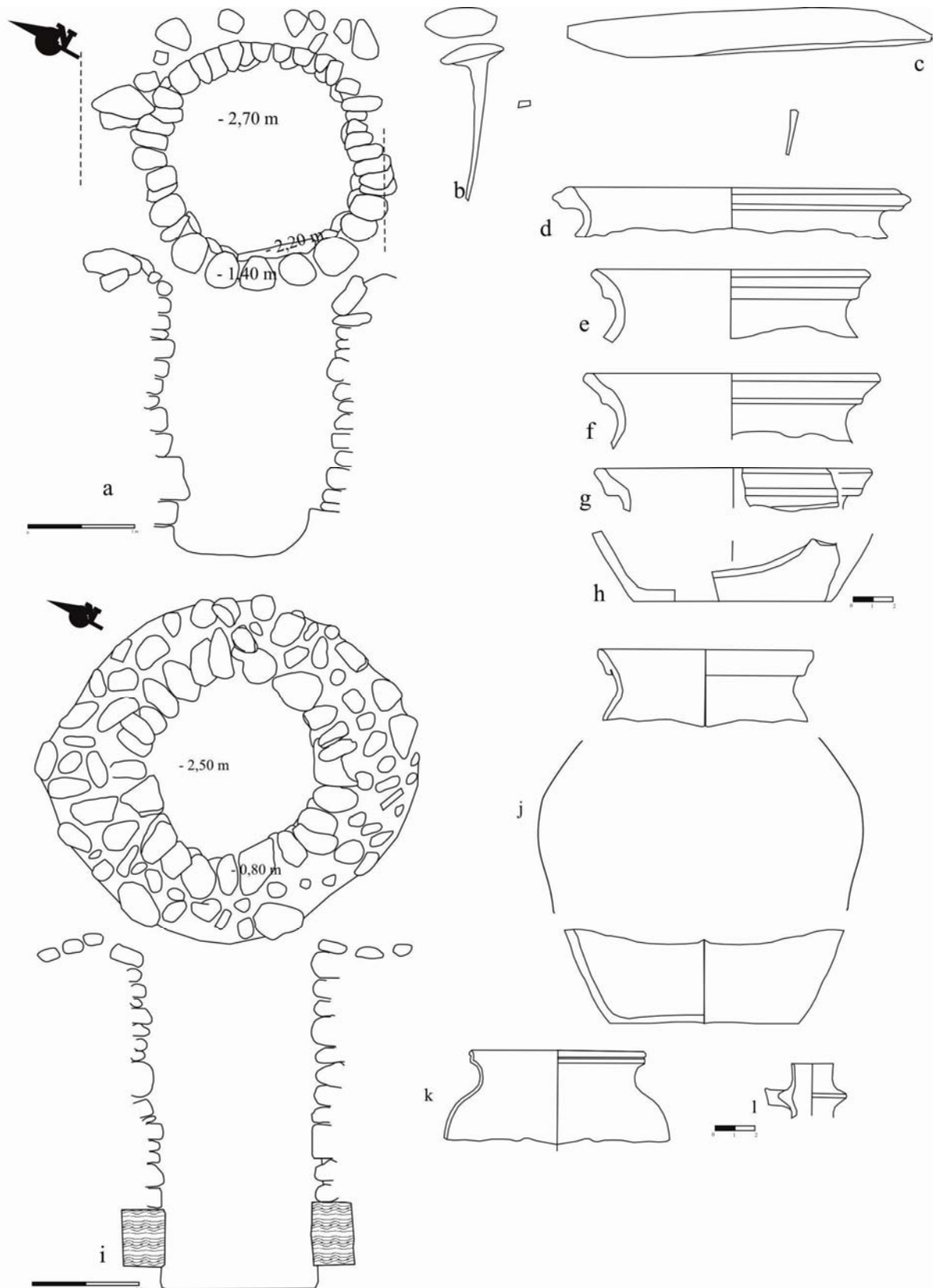

Fig. 9. Complexul 68A: a. plan şi profil; b.-h. inventarul complexului. Complexul 204: i. plan şi profil; j.-l. inventarul complexului.

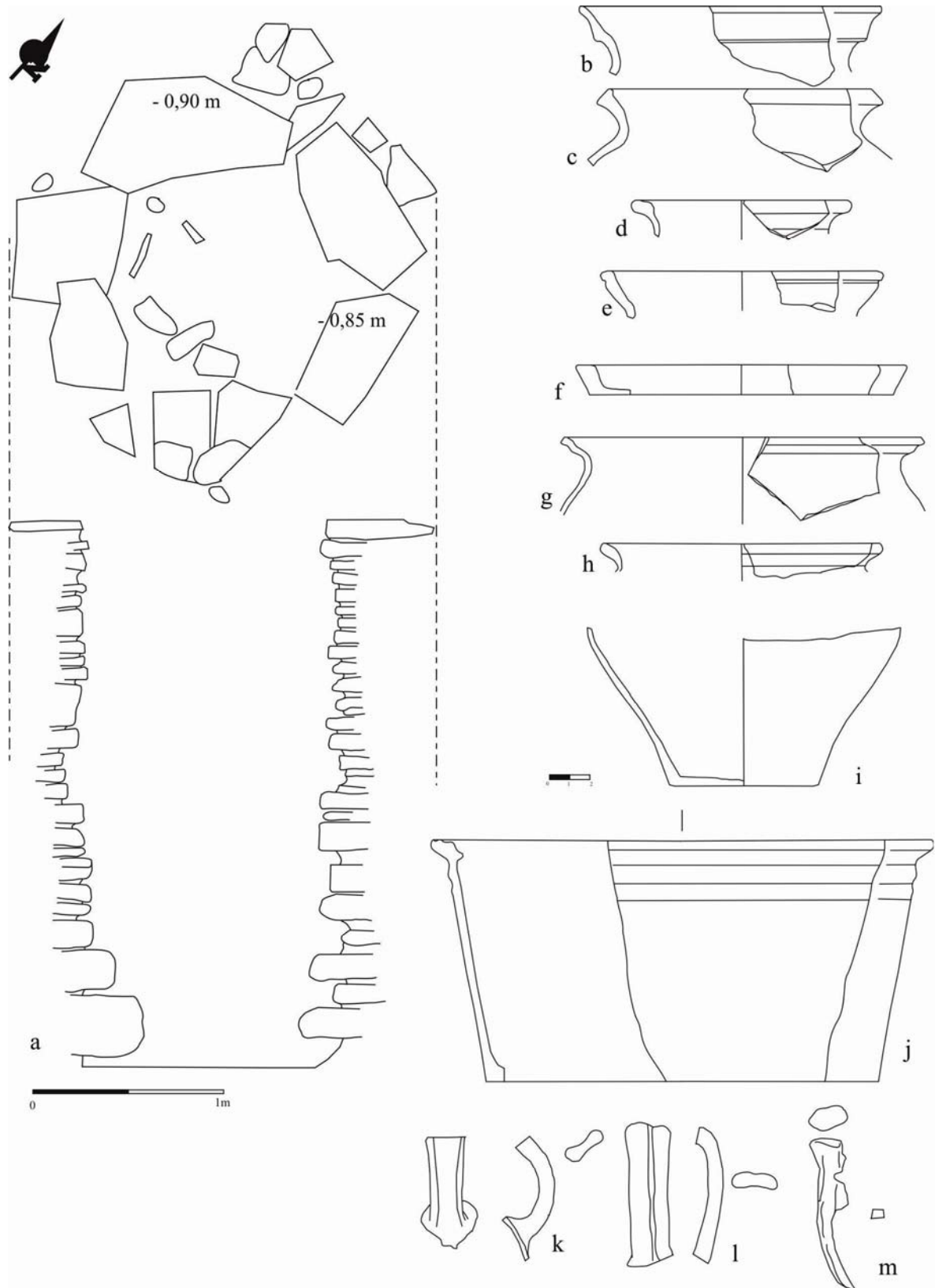

Fig. 10. Complexul 84: a. plan și profil; b.–n. inventarul complexului.

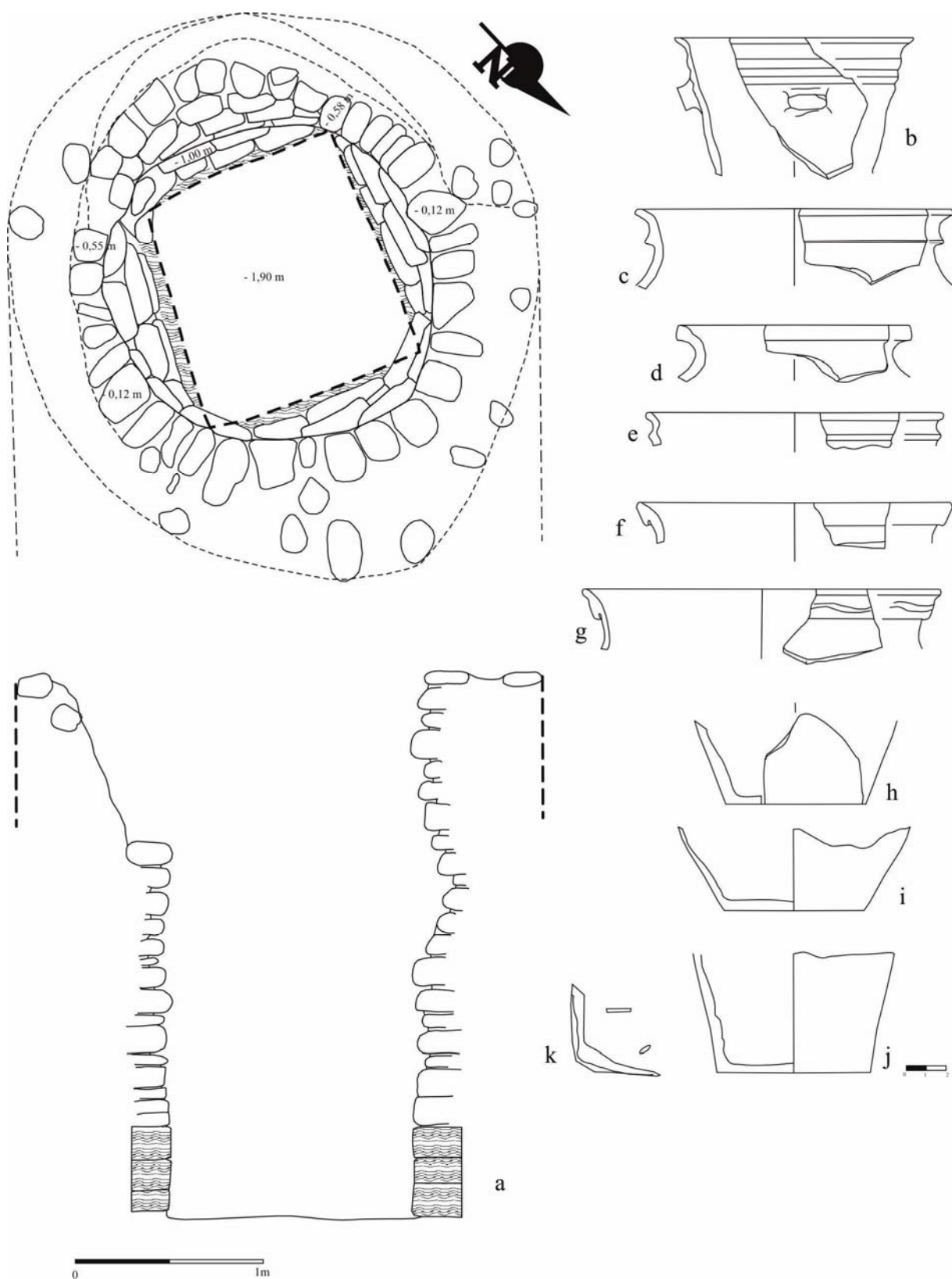

Fig. 11. Complexul 91: a. plan şi profil; b.–k. inventarul complexului.

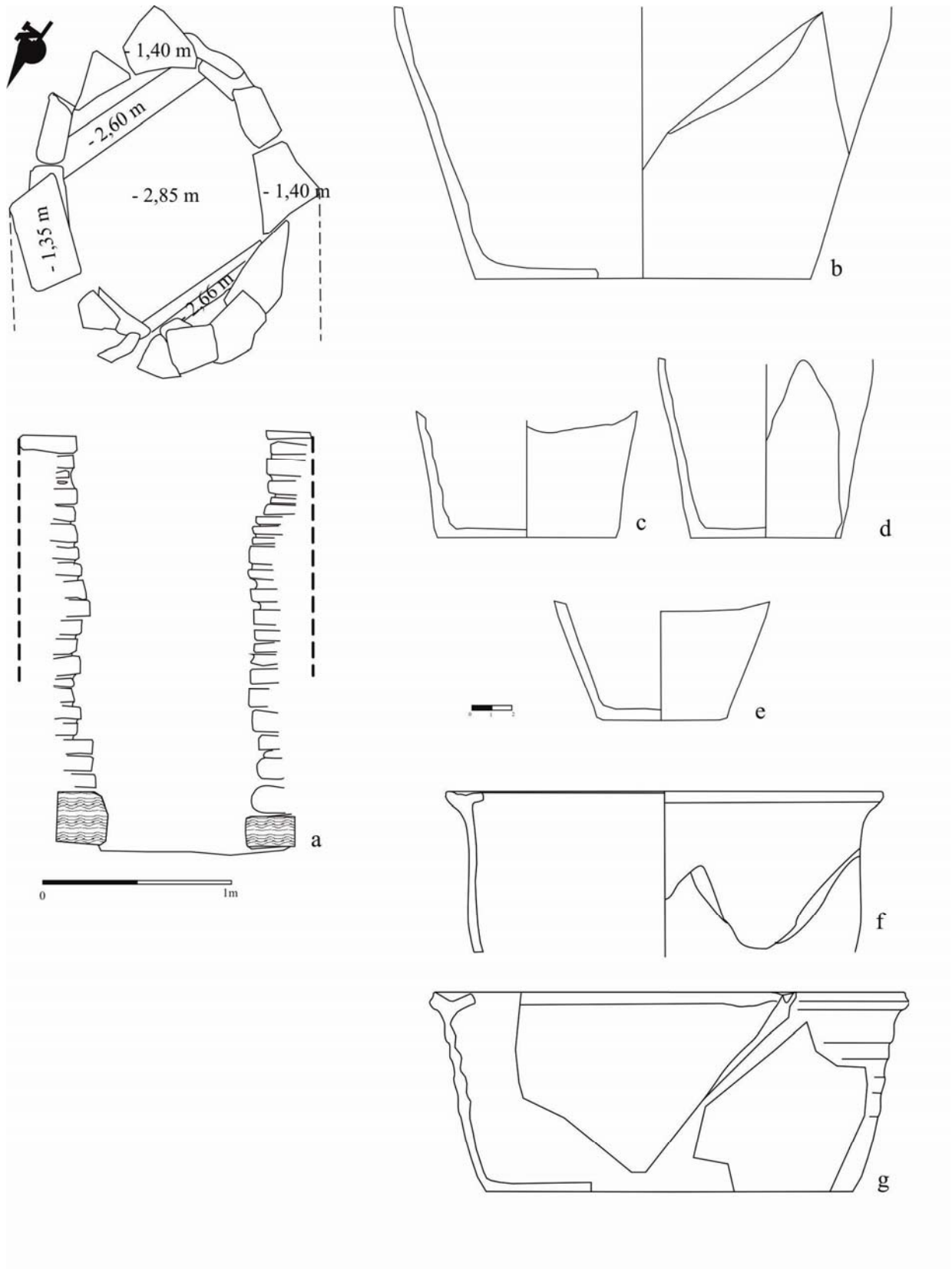

Fig. 12. Complexul 116: a. plan și profil; b.–g. inventarul complexului.

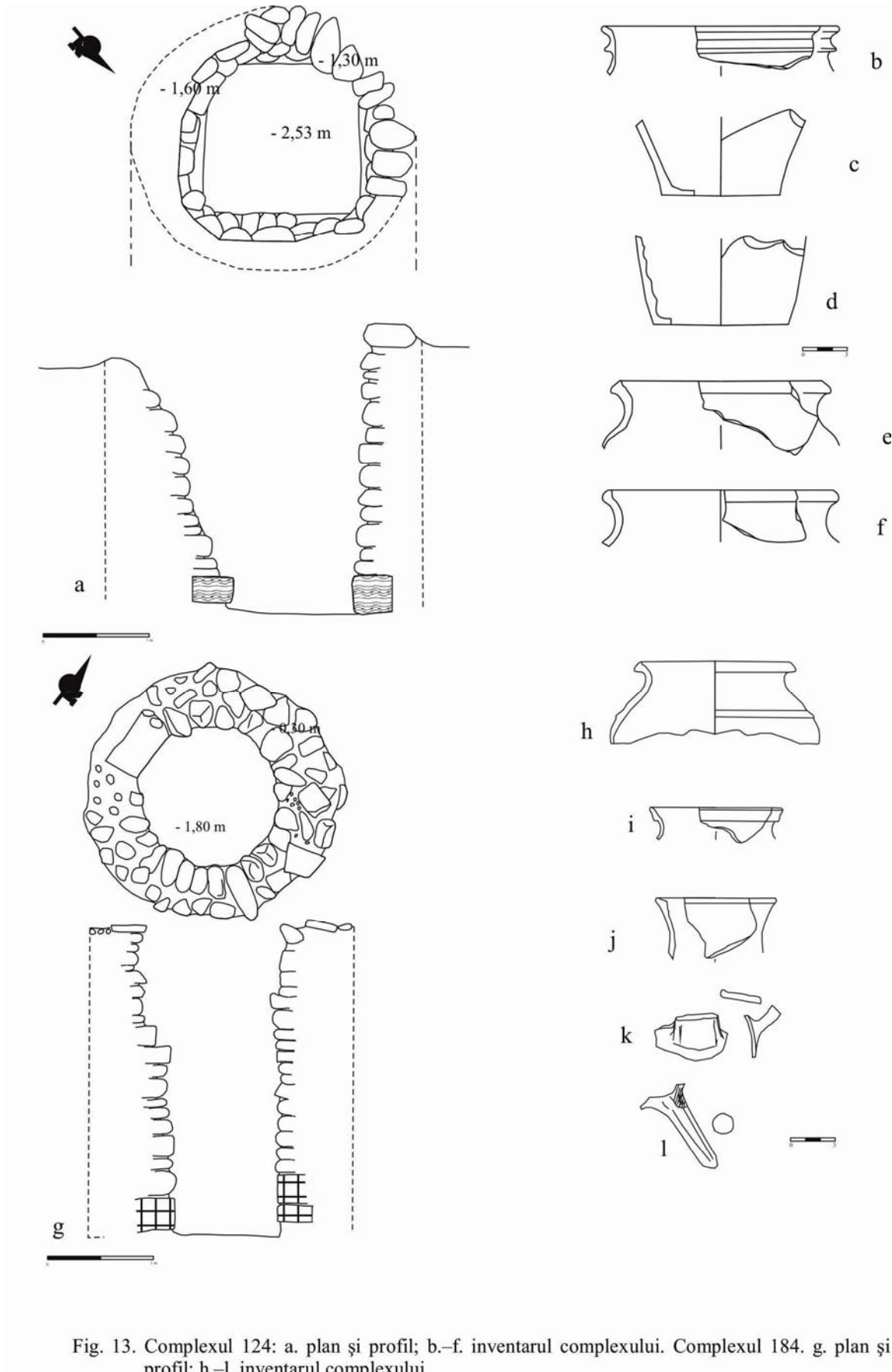

Fig. 13. Complexul 124: a. plan şi profil; b.-f. inventarul complexului. Complexul 184. g. plan şi profil; h.-l. inventarul complexului.

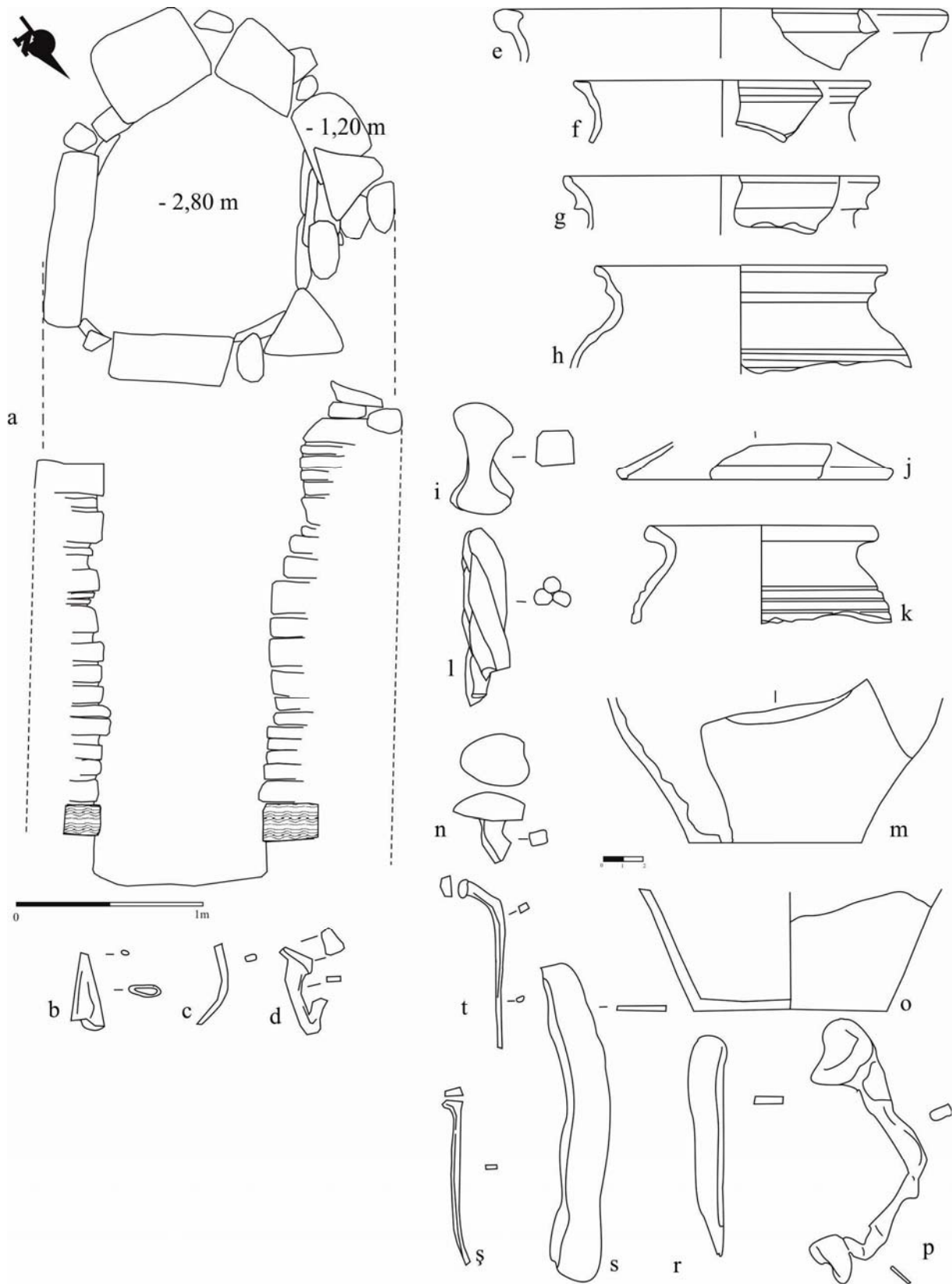

Fig. 14. Complexul 127: a. plan și profil; b.-t. inventarul complexului.

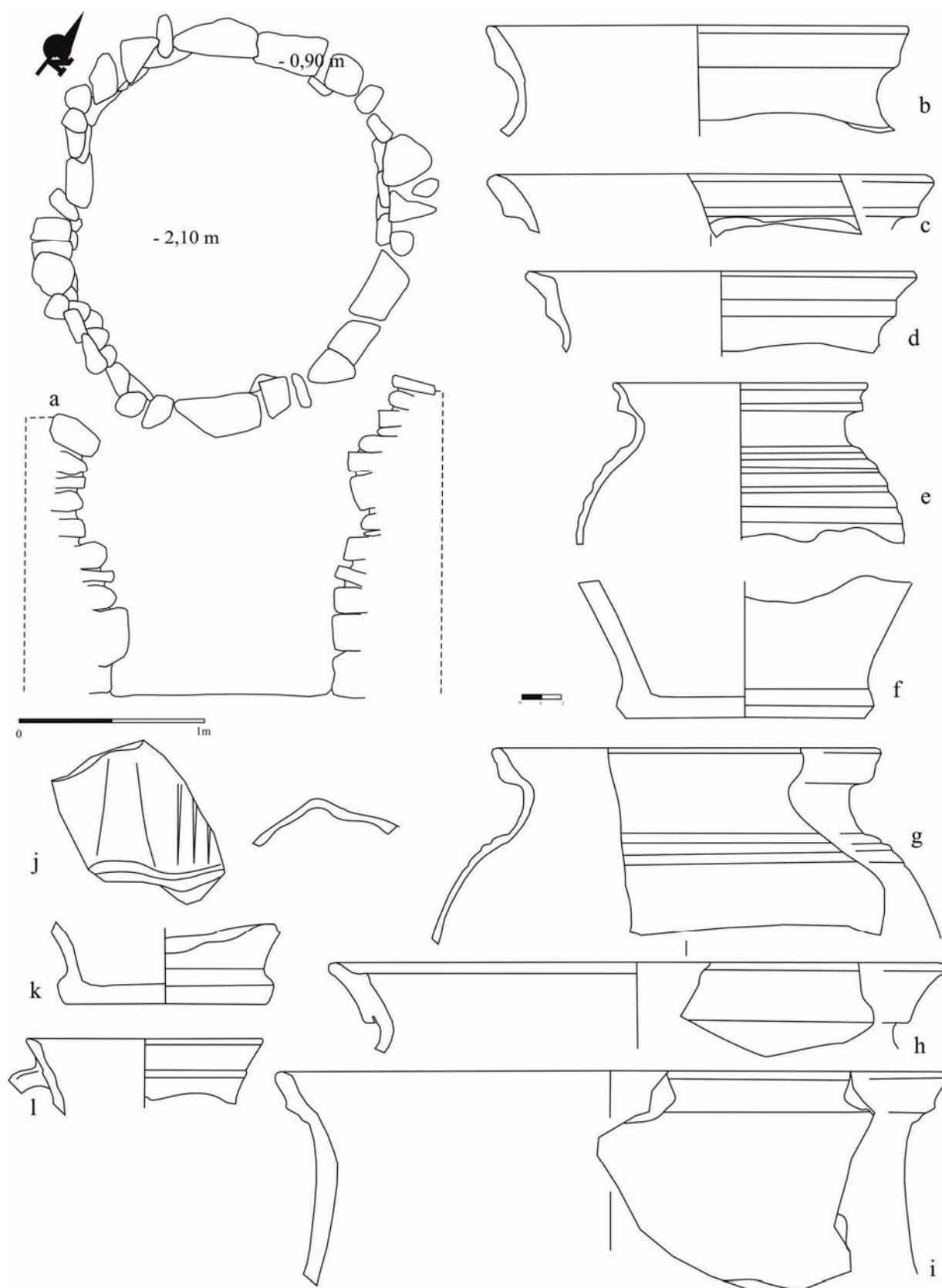

Fig. 15. Complexul 134: a. plan şi profil; b.–l. inventarul complexului.

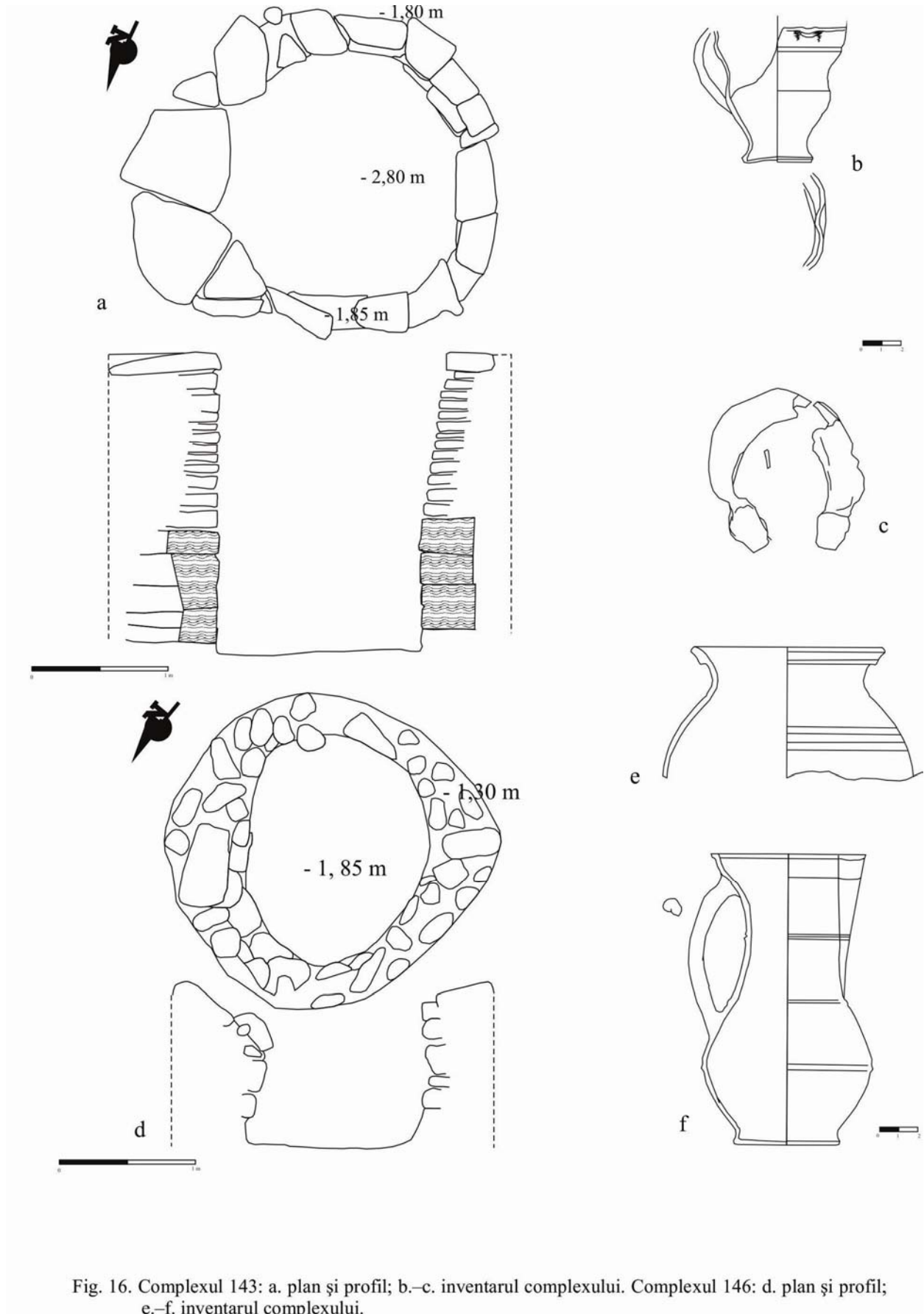

Fig. 16. Complexul 143: a. plan și profil; b.–c. inventarul complexului. Complexul 146: d. plan și profil; e.–f. inventarul complexului.

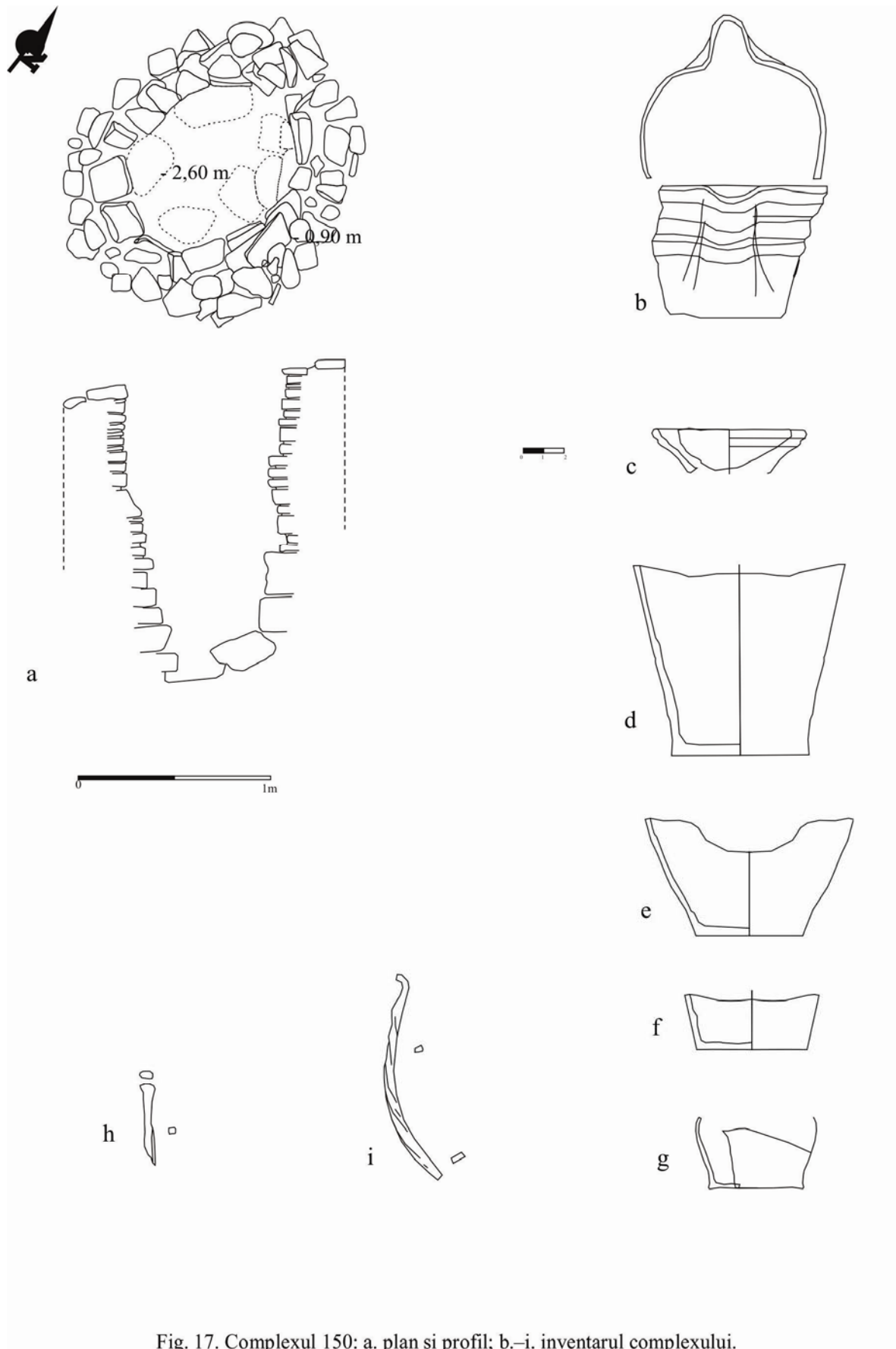

Fig. 17. Complexul 150: a. plan şi profil; b.–i. inventarul complexului.

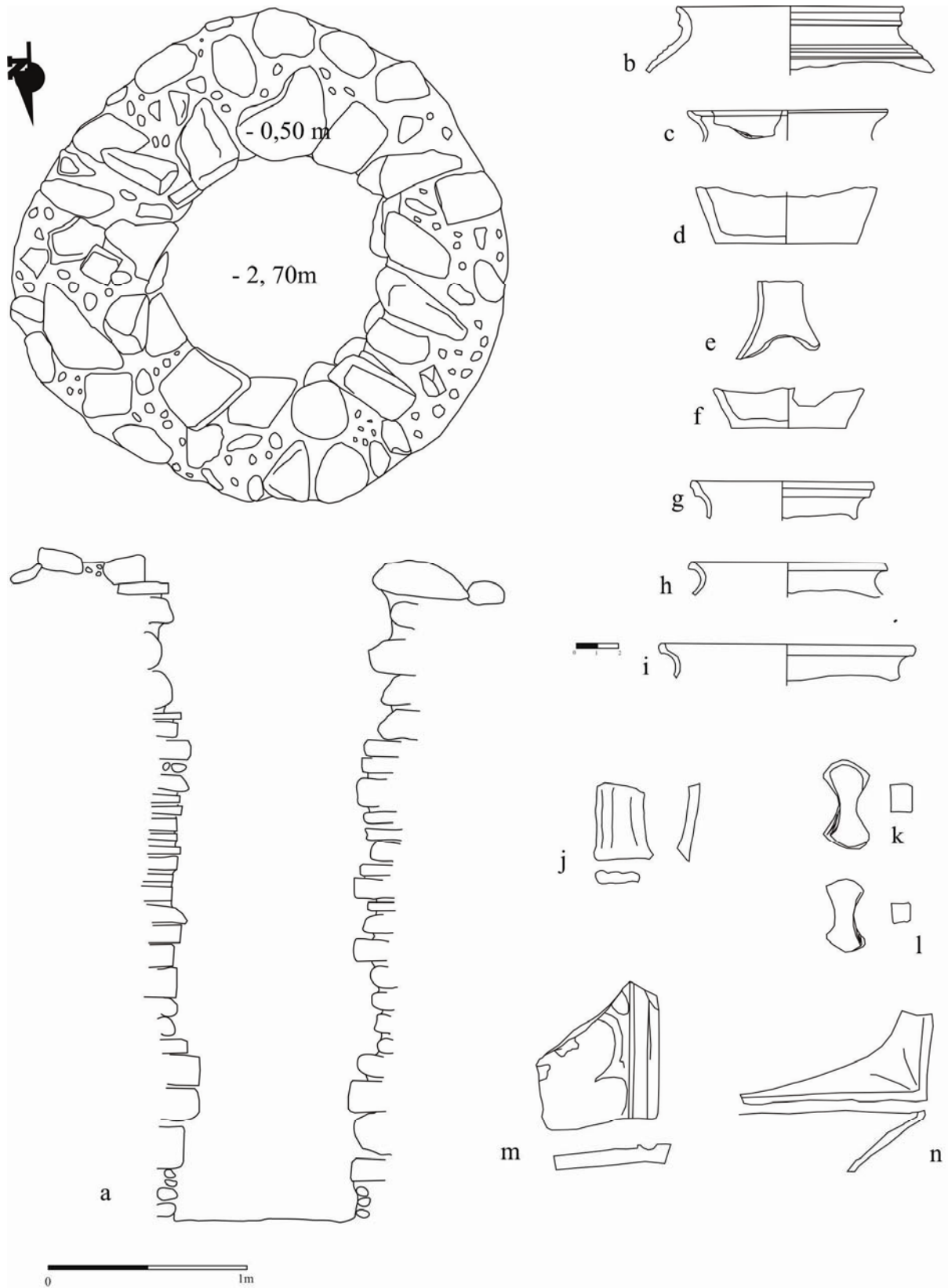

Fig. 18. Complexul 210: a. plan și profil; b.–n. inventarul complexului.

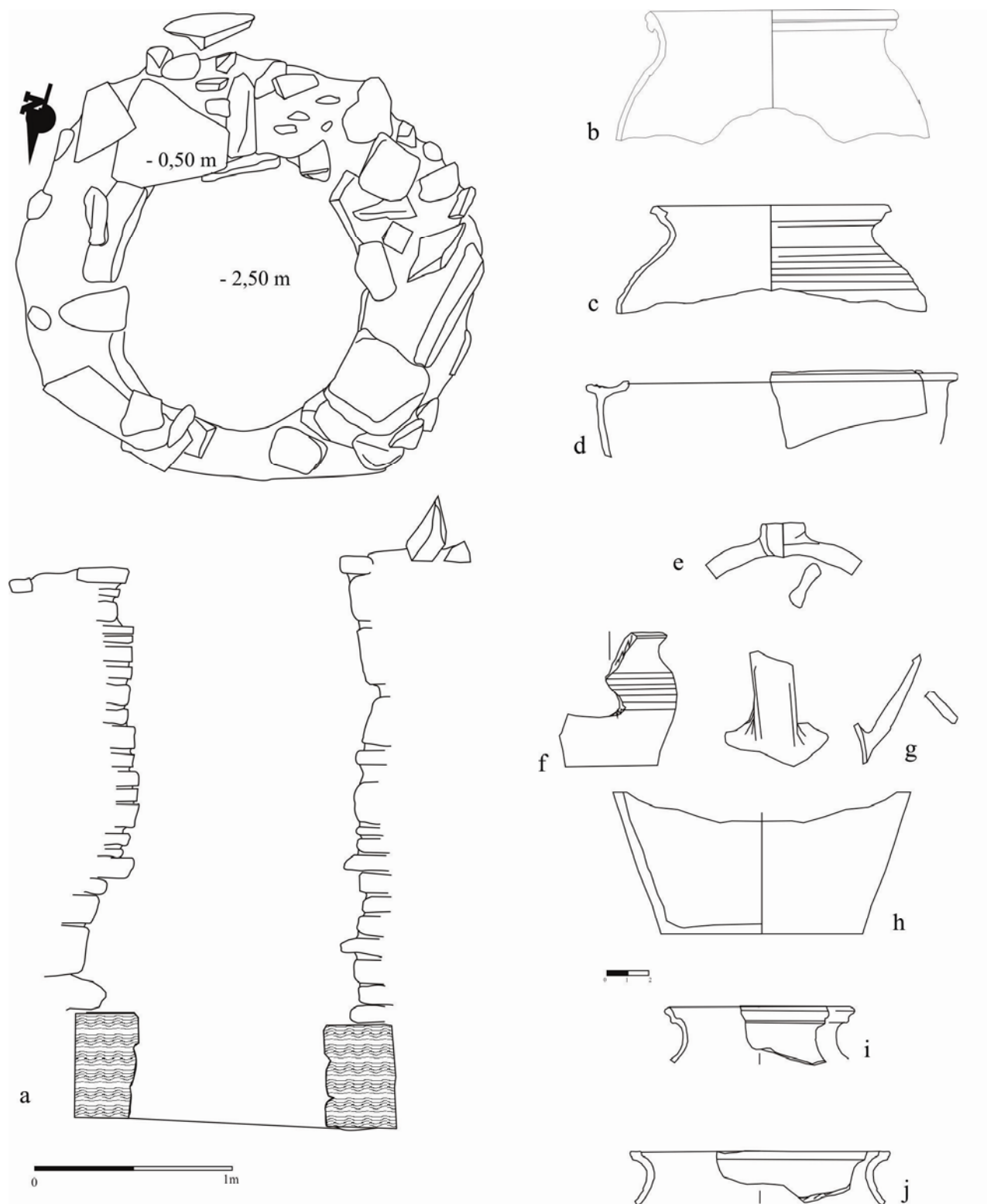

Fig. 19. Complexul 212: a. plan şi profil; b.–j. inventarul complexului.

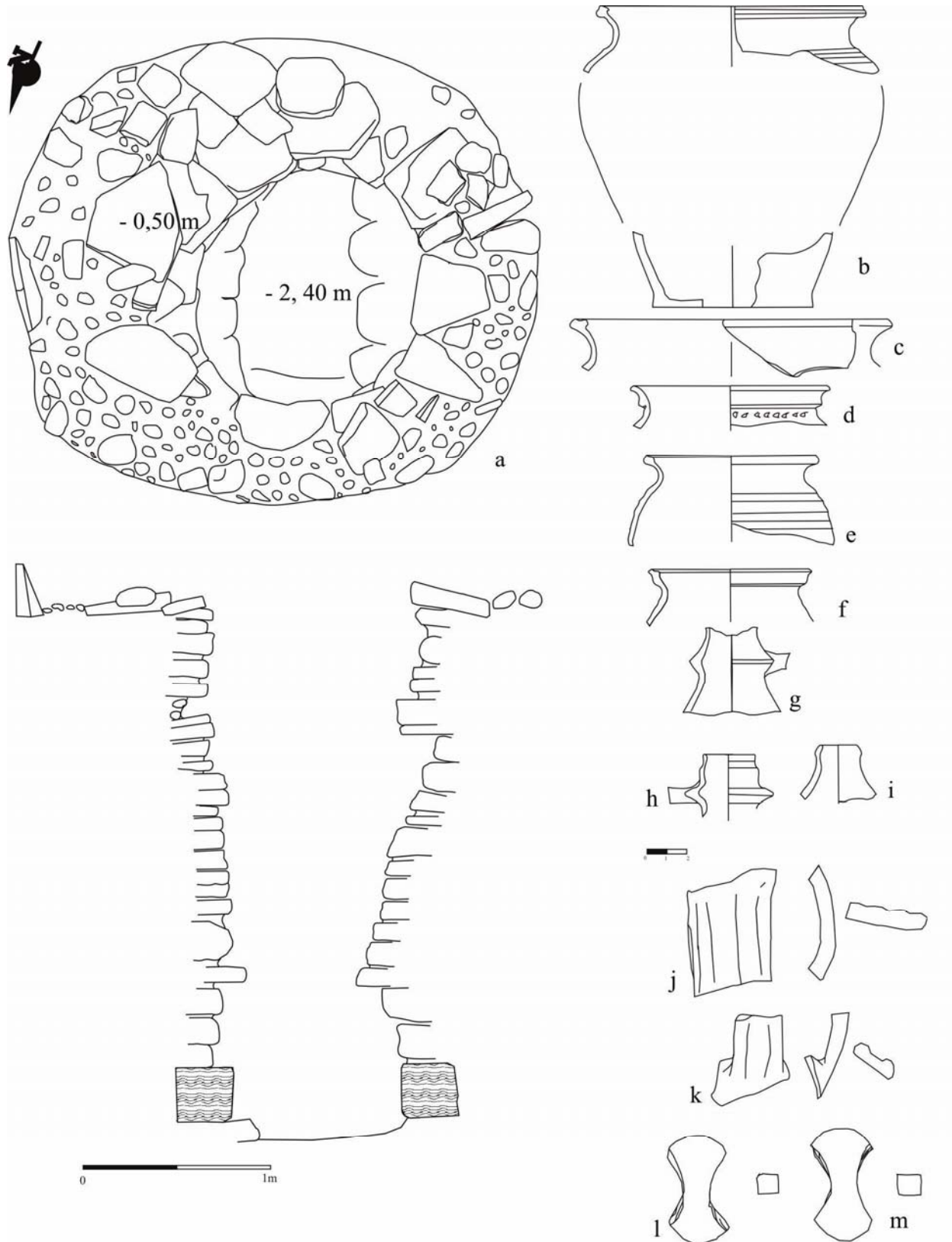

Fig. 20. Complexul 241: a. plan și profil; b.-m. inventarul complexului.